

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Originvm Monasticarvm Libri IV.

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1620

Originvm Monasticarvm Avctarivm, siue Liber V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11249

ORIGINVM
MONASTICARVM
AVCTARIVM,
siue
LIBER V.

AVBERTVS MIRAEVS
BRUXELLENSIS, *Protonotarius Apo-*
stolicus, & S. Theologiae Li-
centiatus publica-
bat.

AMPLIS.

AMPLISSIMO
PRAESVLI,

D. GVILIELMO
DEL CASTILLO, ABBA-
ti Bodeloensi, Ordinis
Cisterciensis.

*Vantum uniuersa Respubli-
ca Christiana Ordini vestro
sanctissimo, Praesul amplissi-
me, debeat, nemo praterito-
rum saeculorum vel medio-
criter peritus ignorat. San-
ctus Bernardus, alter velut familia ve-
stra parens ac conditor, Ecclesiam uniuersam
à periculosissimo Petri Leonis schisma-
te liberavit, & Innocentium secundum, le-
gitimum Christi Saluatoris nostri in ter-
ris Vicarium, Romana in sede restituit
ac collocavit. Nobilissimum Galliae regnum,
quod Albigenses haeretici spe iam deuora-
uerant, instituti vestri Abbates XII. à
diabolica seruitute vindicarunt, & primi
velut signum quoddam ad oppugnandam ac
debellandam gentem impiam sustulerunt.
Fortissimi Equites vestri, Calatraua, Al-*
can-

cantaræ, Christi, Auifij, & Montefiæ, Castellam, Lusitaniam, Valentiam, aliaque Hispaniarum regna Mauris sua virtute eripuerunt. Beatus Petrus Castronouanus, martyr, & primus hereticæ prauitatis Inquisitor, ad comprimendos in Gallia Albigenfes, sanctiffimum tribunal primus constituit: cui deinde alij ex Ordine vestro sodales atque Abbates magna cum laude præfuerunt. Ab his velut lampada accipiens S. Dominicus, Prædicatorum antesignanus ac primipilus, idem postea munus sustinuit, hodieque sodales Dominicani in Italia, Hispania, alijsque orbis Christiani prouincijs, magno vniuersæ Ecclesiæ bono, sustinent.

Hæc & alia maiorum vestrorum præclara facinora, post Origines Monasticas in ordinem redactas, sacram superiorum temporum historiam percurrenti mihi, (qua quidem capior in primis) cum occurrissent; operæ pretium facturum me putavi, si ea breuiter digesta ad calcem Originum publicarem: eò magis, quòd paucis hæc nota aut saltem animaduersa obseruarem. Benigno itaque vultu istud nostrum Originum Monasticarum Auctarium accipe; in quo plurimos vitæ sanctitate morumque

rumque

rumque integritate spectatos ordinis vestri Episcopos, Abbates, ac monachos reperies, per quos ad Abbatiale munus ceu ad cotem animum exsuscites interdum & acuas: etsi sponte currenti calcas adhibendum non existimem. Nota enim toti Belgica pietas tua, nota modestia, nota doctrina, nota denique industria, animique magnitudo, qua novum à fundamentis templum in urbe Gādensi excitatum ad verticem usque produxisti, & stabilem fixamque tuis in Flandria metropoli sedem ac domicilium fixisti. An laude & testimonio nostro hac fieri maiora queunt? ne indigent quidem, nec tua id singularis modestia patitur. Vale itaque, & pignus hoc meae erga Te observantiae, quamdiu quidem exstare poterit, aeternum habe. Bruxellis anno gratia cl. lxx. XX. Idibus Ianuarijs.

R^{da}. admodum Ampl.^{nis}
Vestrae studiosissimus
Aub. Miræus

IN

INDEX CAPITVM.

- CAP. **D**E monasterij Cluniacensis origine, primisque Abbatibus.
- CAP. II. De Cluniacensis familiae provincijs, ac monasterijs singularum provinciarum.
- CAP. III. De Congregatione reformata Iohannica monachorum ordinis Sancti Benedicti.
- CAP. IV. De Congregatione monachorum Sacrae Cisterciensis obseruantiae in Hispania.
- CAP. V. De Congregatione Lusitanica monachorum ord. Cisterciensis.
- CAP. VI. De Cisterciensium monasterijs in Aragonia, Catalonia, Valentia, & Nauarra.
- CAP. VII. De Huegensis Abbatia apud Burgos, & de Congregatione monialium S. Annae in Hispania.
- CAP. VIII. De Cisterciensium monasterijs, Deiparae cultu ac miraculorum gloria claris in Belgio.
- CAP. IX. De Ordinibus Equestribus, sub instituto Cisterciensi hodieq; militantibus.
- CAP. X. De Ordinibus Equestribus, qui olim sub instituto Cisterciensi militarunt.
- CAP. XI. De Ordinibus monasticis instituti Cisterciensis.
- CAP. XII. De Ordinibus monasticis, Cisterciensi familiae obstrictis.
- CAP. XIII. De monialibus Ord. Conceptionis B. Mariae.

T

CAP.

- CAP. XIV. De Sanctis ex ordine Cisterciensi.
 CAP. XV. De Beatis ex ordine Cisterciensi.
 CAP. XVI. De B. Petro à Castronouo, martyre
 primoq; Inquisitore heretica prauitatis, & de
 B. Othone Episcopo Frisingensi.
 CAP. XVII. Kalendarium Sanctorum ac Beatorum
 maximè illustrium, ex ord. Cisterciensi,
 mensium ac dierum serie digestum.
 CAP. XVIII. De Sanctis familiae Premonstratensis.
 CAP. XIX. De Beatis ex ordine Premonstratensi.
 CAP. XX. De Sanctis ac Beatis ex ordine Canonorum Regularium.
 CAP. XXI. De ordine monachorum Charitatis
 B. Mariae sub regula S. Augustini militarium.

ORIGI

ORIGINVM
MONASTICARVM
 AVCTARIVM.

CAPVT I.

*De monasterij Cluniacensis Origine,
 primisque Abbatibus.*

Superioribus diebus meas in manus venit Bibliotheca Cluniacensis, à Martino Marrerio (quē Lutetiæ monachum ad S. Martinū Campensem, an. 1610. familiariter nouimus) & Andrea Quercetano Turonensi publicata. Sunt in ea non pauca ex illius loci monumentis, publicisq; Galliarum ac priuatis Bibliothecis fideliter deprompta, quæ lectorem istarum rerum curiosum meritò delectent. Instar apis itaque nonnulla ex amplissimo illo campo selegimus, quæ per modum Auctarij hic visum fuit subnectere.

Quis primus nobilissimi Cluniacensis monasterij conditor fuerit, magna est quæstio. Guilielmus Paradinus, Petrus San-Iulia-

T 2

nus,

Cluniaci
funda-
tor.

nus, Iacobus Seuertius, Bugnonius, & cæteri recentiores rerum Burgundicarum scriptores, *Guarino* Comiti Matisconensi, & Cabilonensi, veteres autem scriptores omnes *Guiljelmo Pio*, Aquitanix Duci & Aruernix Comiti eam gloriam tribuunt. Quibus consentit & Testamentum eiusdem *Guiljelmi*, eiusque coniugis *Ingelbergæ*, anno Imperij Caroli Magni vndecimo datum ac signatum.

Constat quidem, *Guarinum* Comitem villam Cluniacum ab *Hildebald*o Matisconensi Episcopo, via permutationis, vt loquuntur, accepisse, ibidemque Capellam in honorem S. Mariæ & S. Petri ædificasse, iuxta diploma Ludouici Pij Imp. anno duodecimo Imperij Aquisgrani datum, quo dictam permutationem Imperator confirmat: Sed in illo diplomate nulla prorsus Cluniacensis monasterij fit mentio. Quo fit, vt cum *Ioanne Quercetano*, qui Bibliothecam Cluniacensem eruditius Notis illustrauit, censeam, fundatoris titulo *Guiljelmum* Ducem haudquaquam esse spoliandum.

Cluniacum
fū-
datur
an. 910.

Ceterum *Guarinus*, & *Aua* eius coniux, morientes, quidquid iuris in Cluniaco habebat, eidem *Guiljelmo* Duci reliquerunt. Is, *Bernone* Abbate Gigniacensi ad se euocato, Cluniaci monasterium exstruere cœpit, quod *Eblus* Pictauorum Comes & *Guiljelmi* cognomento Pijin Aquitanix Ducatu successor postea perfecit.

Mor-

Mortuus est autem Guilielmus an. 918. aut 920. in Briuatensi vico apud S. Julianum martyrem sepultus. Flodoardus tamen chronographus Remensis dicit, illum superuixisse ad annum vsque nongentesimum vicesimum septimum.

Primus itaque Cluniacensis Abbas fuit B. Berno, qui Guilielmo Duce sumptum suppeditante, cœnobium Cluniacense construxit. Quo fit, vt à multis mediæ æui scriptoribus eiusdem fundator nuncupetur.

B. Berno
Abbas I.
Cluniacensis.

B. Bernoni successit S. Odo, Martyrologij Romani tabulis ad diem 18. Nouembris adscriptus. Eius vita per Ioannem monachum Cluniacensem, natione Italum, ac discipulum, exstat apud Surium, & fusior in Bibliotheca Cluniacensi. Obijt autem in S. Iuliani monasterio, diœcesis Turonensis, quod à Danis destructum Theotolo Archiepiscopus instaurauit. Idem Odo vitam S. Geraldii Auriacensis Comitis libris quatuor complexus est, quos cum reliquis eiusdem operibus Quercetanus publicauit. Fuit autem S. Odo primus totius ordinis Cluniacensis reformator ac pater: ideoque à Sigeberti nostri Gemblacensis interpolatore & alijs vocatur primus Abbas Cluniacensis.

S. Odo
Abbas II.

Odoni defuncto successit Aimardus seu Ademarus: Ademarus autem S. Maiolus, in Romanos factus die vndecimo Maij relatus. Vitæ eius historia per S. Odilonem pro-

Ademarus
Abbas III.
S. Maiolus IV.

ximum successorem, & altera per monachum quendam Siluiniacensem scripta exstat in Bibliotheca Cluniacensi. Obijt autem anno 954. & quiescit S. Maiolus Siluiniaci, in diœcesi Augustodunensi: quod monasterium Archembaldi viri nobiles fundarunt.

S. Odilo

V. Abbas.

Anno nongentesimo nonagesimo tertio, Odilo Aruernæ oriundus, ex clerico Briuatensi monachum professus in Cluniacensi cœnobio, post Maiolum præficitur ipsi cœnobio, quod per annos LVI. miro religionis feruore rexit & prouexit. Qui egregiè, præter cetera pietatis insignia, non solum vitæ exemplis, sed etiam miraculis in vita sua claruit; qui cum reprehenderetur, quod in peccantes misericordior iusto esse videretur, Si damnandus sum, inquit, malo damnari de misericordia, quàm de duritia: vt Sigebertus Gemblacensis in Chronico loquitur. Idem primus cœmemorationem omnium fidelium defunctorum, prima die post festum omnium Sanctorum, in suis monasterijs fieri præcepit: quem ritum postea vniuersalis Ecclesia recipiens comprobauit: vt in Romano Martyrologio Kal. Ianuarij legitur. Obijt autem an. Christi millesimo quadragésimo octauo, ætatis suæ anno octogésimo septimo: vt in eius vita Petrus Damianus & Sigebertus in Chronico notant. Scripsit is vitam B. Adelheidis Imperatricis, quæ in Bibliotheca Cluniacensi exstat typis edita.

Post

Post S. Odilonem in regimine S. Hugo ^{S. Hugo}
 succenturiatus est, Romano Martyrologio ad ^{Abbas}
 diem 29. Aprilis insertus. Vfus est eo familia- ^{VI.}
 rissimè Gregor. VII. Papa, cuius ad illum ex-
 stat epistola anno 1078. data. Obijt autè an.
 Christi millesimo centesimo nono, vt Sige-
 berti nostri Gemblacensis interpolator & alij
 notant. Vitæ historiam scripsit *Hildebertus* E-
 piscopus Cenomanensis, ab Andrea Querce-
 tano in bibliotheca Cluniacensi editam. Quæ
 apud Surium exstat, per Hugonem monachum
 Cluniacensem, illius coætaneum, litteris est
 consignata. Discipulum inter alios S. Hugo ^{S. Morā-}
 habuit *S. Morandum*, monachum Cluniacensem, ^{dus.}
 cuius gesta pariter leguntur in Biblio-
 theca Cluniacensi.

Post S. Hugonem, ex ordine Abbates fue-
 re *Pontius*, *Hugo* eo nomine *secundus*, & *B. Petrus* ^{B. Petrus}
Mauritius, cognomento *Venerabilis*. Ho- ^{Venera-}
 rum postremus, nobili genere natus, primùm ^{bilis, Ab-}
 miles, deinde monachus Cluniaci fuit. Idem ^{bas IX.}
 S. Bernardo Abbate Claræ-vallis familiaris-
 simè vfus est, vt Epistolæ vtrò citroque mis-
 sæ comprobant. Scripsit varia à Trithemio,
 Baronio, Bellarmino, alijsque lauda-
 ta, quæ vnum in corpus collecta
 leguntur in Bibliotheca Clu-
 niacensi Lutetiæ edi-
 ta.

CAPVT II.

*De Cluniacensis familiae prouincijs, ac
monasteriis singularum pro-
uinciarum.*

INter varias familias, sub S. Benedicti fig-
nis militantes, nigrorum (vt à colore ve-
stis nuncupant) monachorum, longè nobilif-
sima fuit *Cluniacensis*, à Cluniaco d. Matisco-
nensis archicœnobio nomen mutuata. Fuit
ea olim in prouincias decem partita, videli-
cet *Lugdunensem, Franciæ, Prouinciæ, Pictauien-
sem, Aruerniæ, Vasconia, Alemanniæ, Lombardia,
Hispaniæ, & Angliæ.* Quot & quæ præcipua
singulis in prouincijs monasteria fuerint, pau-
cis commemorabo.

PROVINCIA LVGDVNEN-
fis.

CLuniacum, totius ordinis caput, in diœce-
si Matisconensi, anno 910. fundatum.
Gigniacum, in diœcesi Lugdunensi, B.
Berni, ex Comite primus Abbas Gigniacen-
sis, fundauit: vt interpolator Sigeberti Gem-
blacensis ad an. 895. commemorat. Idem quo-
que Balmenfis, in d. Vefontionēsi, ac demum
Cluniacensis Abbas fuit. Habet autem Gign-
iacum annexos minoris notæ Prioratus,
hec est, vnus, duorum aut trium monacho-
rum

rum cellas, sexdecim.

Cari Loci Monasterium, in d. Matisconensi, fundarunt *Robertus* Valentinus Episcopus, eiusque frater *Eduardus*.

S. Marcelli monasterium, iuxta Cabilonem, fundauit *Guntrannus* Burgundiæ Rex: vt notat *Fredegarius* in appendice ad *Greg. Turonensem*: quod *Gaufredus* Comes Cabilonensis S. Maiolo Abbati Cluniacensi postea tradidit.

Marciniacum, monialium cœnobium, in d. Augustodunensi seu Eduensi, fundauit *S. Hugo* Abbas VI. Cluniacensis.

Nantuacum seu Nantoacum, Prioratus in d. Lugdunensi.

Decanatus Paredi in d. Eduensi.

Decanatus S. Vincentij, ibidem.

Decanatus Vergei, ibidem. Numerantur autem Decanatus XIII. ordinis Cluniacensis in vniuersum.

Amberta, Prioratus in d. Lugdunensi.

De Salis, Prioratus ibidem.

S. Magdalenæ P. in Charlesio, ibidem.

S. Romani P. ibidem.

Complectitur prouincia Lugdunensis, præter Abbatiam Cluniacensem, nouemdecim Prioratus, & tres Decanatus.

PROVINCIA FRANCIAE.

PRæter Abbatiam *Belli Loci*, in hac prouincia sunt quinquaginta monasteria: ex quibus

T 5

bus

bus 40. nominantur Prioratus, Decanatus 9. & domus vna. Est autem dicta Abbata sita in Argonia, & d. Virdunensi.

Prioratus B. Mariæ, de Charitate, in d. Autissiodorensi situs est. in *Charitate* opido agri Niuernensis, ad Ligerim fluuium, & extructus à S. Hugone Abbate VI. Cluniacensi. Habet annexos quinquaginta Prioratus minoris notæ, seu non conuentuales.

Prioratus S. Martini de Campis, in vrbe Parisiensi, habet triginta Prioratus annexos præter varias Præbendas, Curas & Capellanas, vt nuncupant.

Prioratus S. Petri, in Abbatif-villa, & d. Ambianensi.

S. Arnulphi P. in opido Crispeio, & d. Siluanectensi, habet quattuor Prioratus annexos.

Longi Pontis P. in d. Parisiensi.

Decanatus S. Dionysij apud Nogétum Rotrodi, quod est opidum agri Pertici in d. Carnuteni, fundatorem agnoscit *Gaufridum*, vicecomitem Castri-dunensem. dictus Rotrodus fuit pater Gaufridi.

S. Saluij P. apud Valentianas Hannoniæ opidum, in d. Cameracensi, fundatorem agnoscit *Carolus Magnum* Imperator, vt in Originibus nostris Benedictinis docuimus.

B. Mariæ P. de Nantolio, in d. Meldensi.

- S. Stephani P. in d. Niuernensi.
 S. Riueriani P. ibidem.
 S. Marię P. in Monte Desiderij, & d. Am-
 bianensi.
 S. Theobaldi P. in Castro Vitriaco, & d.
 Catalaunensi.
 S. Petri de Romiliaco P. in d. Boloni-
 ensi.
 SS. Petri & Pauli de Burgo P. ibidem.
 S. Stephani P. in Nameca & d. Leodien-
 si.
 S. Seuerini P. in Condrofio, ibidem.
 B. Marię P. de Bertreja ibidem.
 S. Victoris de Ceio P. monialium, iuxta
 Huium opidum d. Leodiensis.
 Domus de Annaio, d. Parisiensis.
 Grandis Campus P. in d. Meldensi.
 Luperciacum in d. Niuernensi, SS. Gerua-
 sio & Protasio sacrum.
 Decanatus S. Cosmę, in monte, d. Constā-
 tiensis.

PROVINCIA PROVINCIAE,
 Tarantasię, Delphinatus & Viennę, ha-
 bet Prioratus quadraginta
 quatuor.

S. Saturnini de Portu P. ad Rhodanum in
 d. Vceticensi, habet annexas cellas seu prio-
 ratus minores viginti septem.

S. Ioan-

S. Ioannis de Podoliano Prioratus, in d. Araufionensi, est vnitus cum collegio Auenionensi S. Marcialis, vt & domus Soergia.

Prioratus de Tornaco, in d. Nemanfensi.
S. Victoris P. in d. Cenuensi.
S. Marcelli P. Diensis, in d. Valentina.

PROVINCIA PICTAVIENSIS
& *Santonensis*, complectitur Abbantias
duas, Prioratus viginti & v-
num, & Decanatum
vnum.

Monasterium Nouum, siue Abbatia S. Ioannis Euangelistæ & Andree, in d. Pictauiensi, habet annexos Prioratus octodecim, & vnam domum.

Abbatia S. Ioannis Angehacensis, in opido eiusdem nominis, & d. Santonensi exstructa est à *Pipino* Aquitaniæ Rege, Ludouici Pij filio.

S. Eutropij Prioratus, in d. Santonensi habet annexos Prioratus minores tredecim.

Insulæ Aquæsis Prioratus, vulgò *Isle d'Aix*, in d. Pictauiensi.

Decanatus S. Ioannis de Roncenaco.

PROVINCIA ARVERNIAE,
præter duas Abbantias, continet Prio-
ratus nouem.

MAuziacensis Abbatia, in d. Claromontenti, fundata est per *Robertum* Aruerniæ Comi-

Comitem, eiusque filium *Guilielmum*, & tradita est Cluniacensibus anno millesimo nonagesimo quinto. Habet ea annexos Prioratus sexdecim.

Thiernenfis Abbatia, in d. Claromontenfi.

Silviniacum, S. *Maiolo* sacrum, in d. Augustodunensi seu Eduensi, quinquaginta olim monachorum fuit, habetque annexos Prioratus vndecim, & domos quinque.

Celfiniarum P. in d. Claromontensi, 40. olim monachorum.

Prioratus de Riuis, 20. monachorum olim.

PROVINCIA VASCONIAE,
præter Abbantias, complectitur Prioratus 12. & vnum Decanatum, cum vna domo.

MOisiacum Abbatia octoginta olim monachorum, in d. Cadurcensi, fundatum est à *Clodoueo* Rege Francorum, & instauratum à Ludouico Pio.

Abbatia S. Petri Lefatensis, aliàs de Pedelaxato, in d. Riuenfi.

Abbatia SS. Ceruasij & Protasij Exiensis, in d. Aginensi.

Abbatia Figiacensis, in d. Cadurcensi olim 40. monachorū, fuit sæcularizata (vt loquuntur) per Carolum à Lotharingia Cardinalem, & Abbatem Cluniacensem. Est hodie

die

die Canoniorum collegium, vt arbitror, celeberrime.

S. Licerij P. in d. Tarbiensi.

S. Orientij P. in d. Aufcensi seu Auxitana.

Decanatus S. Petri de Carennaco, in d. Cadurcensi.

Domus B. Mariæ de Moiracho, in d. Condomensi.

PROVINCIA ALEMANNIÆ,
Lotharingæ, & Burgundiæ, præter
Abbatiam Balmenfem, continet
Prioratus triginta.

BAlma, Abbatia in d. Vesontionēsi sita est. Eius fundator ac primus Abbas fuit *S. Euticius*: cui successit eius discipulus *Berno*, Abbas Gigniacensis, ac demum Cluniacensis. Bernoni successit eius nepos *VVido*, in regimine Gigniacensis, Balmenfis, & Aethicensis monasteriorum: vt in Notis ad bibliothecam Cluniacensem tradit Andreas Quercetanus.

Paterniaci monasterium in d. Lausanensi fundavit *B. Adelheidis* Imperatrix: quod *S. Maiolo* Abbati Cluniacēsi eiusque successoribus commisit.

Romani monasterij Prioratus, vulgò *Romanmonstier*, in d. Lausanensi.

De Vallibus P. in d. Vesontionensi.

De Mortua Aqua P. ibidem, *Mortault.*

De Loco Dei P. ibidem.

De Monte Richerio P. ibidem.

De Villario monachorum P. ibidem.

S. Nicolai de Salinis, ibidem.

De Calce P. ibidem, *de la Chaux.*

De Alta petra P. ibidem, *Hault Pierre.*

De Fontenaio P. ibidem.

De Porta supra Sagonam, ibidem.

Vallis-Clusa P. ibidem, *Vaucluse.*

Insula medijs Lacus P. in d. Lausanensi.

Prioratus de Sella, aliàs de Nigra silua.

De Megijs P. in d. Lausanensi.

Vendopera, *Vendoeuve*, propè Nanceium
Lotharingæ metropolim, in d. Tullensi.

PROVINCIA LOMBARDIAE

feu *Italia*, complectitur 24. Prioratus

conuentuales, præter Abbatias

duas, & Prioratus mino-

res eisdem an-

nexos.

Abbatia S. Benedicti, ad Padum fluuium,
in d. Mantuana.

Abbatia monialium de Canturio.

S. Saluatoris monasterium, iuxta Ticinum
feu Papiam, exstruxit B. *Adelheidis* Imperatrix,
& S. Maiolo Abbati Cluniacensi regulariter
ordinandum tradidit.

S. Iacobi de Pontida P. 24. monachorum,
in d. bergomensi.

S. Pau-

S. Pauli de Argono P. ibidem.

S. Aegidij de Fontenella P. ibidem.

PROVINCIA HISPANIAE,
præter Abbantias, comprehendit vigin-
ti quatuor Prioratus conuen-
tuales.

Abbatia Corneliana, apud Astures, in d.
Ouetensi.

Campus Rotundus, Abbatia S. Petro se-
cra, in Catalonia, & d. Gerundenfi.

Abbatia S. Mariæ Arularum, in Catalonia
& d. Elnensi.

Monasterium B. Mariæ de Nagera, in d.
Calagurritana, Prioratus olim triginta Mo-
nachorum.

Prioratus S. Pili de Carrione, 24. mona-
chorum, in d. Palentina.

S. Isidori P. 12. monachorum, ibidem.

S. Vincentij Prioratus, quinque mona-
chorum, in vrbe & d. Salmanticensi datus est
Petro Venerabili Abbati Cluniacensi, ab
Alfonso Hispaniarum Imperatore.

Villa-Franca seu Vallis carceris in Galla-
cia, & d. Asturicensi, Prioratus octo mona-
chorum.

Prioratus S. Vincentij de Palumberijs,
octo monachorum, in d. Lucensi.

Prioratus B. Mariæ de Ratis, quinque mo-
nachorum in Portugallia, & d. Bracarenfi.

Sunt

Sunt qui his addunt Abbatiam S. AEmiliani Cucullati, in d. Calagurritana sitam: sed hæc & alia supranominata monasteria hodie pertinent ad Congregationem Vallisoletanam.

PROVINCIA ANGLIAE ET
Scotiae, præter Abbantias duas, solet habere Prioratus conuentuales triginta sex, & domos tres.

PAsselètum, Abbatia Scotiae, in d. Glasculensi.

Abbatia de Crossagnier, ibidem.

Ex dicto monasteriorum ordinis Cluniacensis Catalogo patet trecenta plus minus cœnobia curæ ac procurationi Abbatis olim Cluniacensis subfuisse, præter ducentos quinquaginta aut circiter Prioratus minoris notæ, seu non conuentuales.

Præter monasteria hæctenus cõmemorata, & alia plurima institutum seu reformationẽ Cisterciensem olim sunt amplexa, vt *Bertinianum* apud Belgas, temporibus Hugonis Abbatis Cluniacensis, & alia alibi: vt nos in Chronico Benedictino docuimus.

Præter Sanctos instituti Cisterciensis, hæctenus recensitos, laudatur & S. *Albertus* Abbas, libro de Sanctis Bergomensibus, per M. Antonium Benalium, & Ioannem Antonium Guernarium, Bergomi an. 1584. edito.

CAPVT III.

Congregatio reformata Lotharingica Monachorum Ord. S. Benedicti.

Superioribus annis in Lotharingia exordium sumpsit reformata Benedictinorum Congregatio, cui postea non pauca regni Fræciæ, ac Burgundiæ cœnobia sese aggregarunt in his Abbatia *S. Vincentij* in vrbe Vesontionensi, *Fauerniacum* in Comitatu Burgundiæ & diœcesi Vesontionensi, & alia. Eiusdem Congregationis sodalibus in vrbe Parisiensi an. 1618. traditum est à Ludouico XIII. Rege ac Parlamento Parisiensi monasterium Guilielmitarum.

Ceterùm dictæ Congregationis Patres, ne talentum suum defodiant, in concionibus ad populum habendis, confessionibus audiendis alijsque pijs actionibus, magno fidelium bono & applausu, sese exercent: vt in Hispania quoque faciunt Benedictini ac Cistercienses.

Haud abs re fuerit hoc loco subnectere breuem historiam Miraculi, quod an. 1608. circa Venerabile Sacramentum Eucharistiæ in Fauerniaco contigit. De quo sic Ioannes Chiffletius in descriptione Vesontionis, an. 1618. Lugduni edita.

Miraculum Fauerniaci.

An. 1608. die Sancto Pentecostes, 25. Maij, in ecclesia antiquissimi monasterij B. Mariæ Virgi-

Virginis De Fauernè, (Aimoinus anno Christi 870. Fauerniacum vocat) ord. S. Benedicti, diœcesis Bisontinæ; cùm Indulgentiarũ tunc concessarum causa, sanctissimum Eucharistię Sacramentum, in duabus hostijs, ipsa eadem die cõsecratis, argẽteo Reliquiario, vnius ad minimũ marcẽ inclusũ, de more, populo propositũ fuisset: contigit, vt igne, quo fato nescitur, accẽso, mensa lignea, gradu, tabernaculo, mappis & alijs ornamentis absumptis, suppositoq; marmore humi fracto, Reliquiariũ graue & metallicum, cum duabus inclusis hostijs nõ modò illæsum, sed etiã in aere suspensum, absque villo sustentante corpore solido, remaneret, idq; per spatium triginta trium circiter horarum, vsque ad horam scilicet decimam matutinam diei Martis, tertij festi Pentecostes; cùm, vicino quodam Parocho, qui solenni supplicatione illuc aduenerat, Missã celebrante, & sacratissimã hostiã, post primã eleuationẽ, demittẽte, Reliquiariũ ex se sèsim & leniter descẽdit, rectaq; Missali codici insedit, qui corporali cõtectus (vt cũ maiori reuerẽtia exciperetur, si fortẽ decideret) illi cum intermedio spatio fuerat suppositus. Quæ omnia visa sũt à quã plurimis inculpata vitæ & integræ fidei testibus, quib; per Inquisitores idoneos auditis, firmatũ miraculũ, ad Dei Opt. Max. gloriã, & honorem, Ecclesiæ Catholicæ bonum & fidelium consolationem publicauit Ill.^{mus} Fer-

dinandus de Rye, Archiepiscopus Bifuntinus diplomate Vefontione 10. Iulij anni 1808. dato. Hostiarum miraculosarum vna Fauerniaci remansit, altera, iussu Ser. ^{morum} Archiducum Alberti & Isabellæ, Burgundiæ Principum, Dolam Sequanorum, maxima pompa, precibus publicis translata est, in festo S. Thomæ Apostoli, eiusdem anni 1608. cui deinde pius Aduocatorum cœtus, sub S. Iuonis patrocinio, Dolæ pridem institutus, sacellum splendidissimum exstrui curauit, quod an. 1614. die 19. Maij idem Reuerendissimus Ferdinandus ritu solenni dedicauit. *Hactenus Chiffletius.*

CAPVT IV.

De Congregatione monachorum sacra Cisterciensis obseruantia in Hispania.

Anno.
1425.

REformata ista Congregatio, titulo S. Bernardi, anno millesimo quadringentesimo vicesimo quinto, sumpsit exordium. Auctor illius fuit *Martinus Vargas*, Doctor Theologus & monachus cœnobij Petræ, in Aragonia; qui Roma reuersus, cum alijs duodecim monachis ac sodalibus, in monasterio *Montis Sion*, haud præcul à Toletto, consedit, & veterem disciplinam monasticam in vsum reuocauit, Romano Pontifice approbante. successu temporis, vt fit, varia monasteria exemplo

plo commota accesserunt: sic vt Congregatio
ista hodie quadraginta ampliùs cœnobia in
regnis Castellæ, Legionis, Gallæciæ, & Prin-
cipatu Asturicensi sita cõplectatur. Sũt in his,

Mons Sion, in diœcesi Toletana.

Palasolum, in diœcesi Vallisoletana.

Vallis Bona, in eadem diœcesi.

Nucale monasteriũ, in diœcesi Asturicēsi.

Melonense m. in Gallæcia.

Mons Rami, in diœcesi Auriensi.

Ouila, in d. Seguntina.

Carracedum, in d. Asturicensi.

Morerola, in d. Zamorensi.

Sacra Mœnia, in Castella.

Mons Salutis, in d. Conchenfi.

Superatum, in d. Lucensi.

Spina, in d. Vallisoletana.

Maira, in d. Lucensi.

Offera, in d. Auriensi.

Horta siue Hortus B. Mariæ, in d. Segun-
tina.

Riuus ficcus, in montibus Burgenfibus.

S. Prudentij monasterium, in d. Calagur-
ritana.

S. Martini de Castaneda, in d. Asturicēsi.

Armentera, in Gallæcia.

Benauides, in Castella veteri.

Iuncquera, in d. Auriensi.

Saltus Noualis, in d. Legionensi, vulgò
Sandoual.

Vallis Paradisi, in d. Zamorensi.

Matallana, in d. Vallisoletana.

Herrera, in d. Calaguritana.

Buzedum, in d. Burgenfi.

Vallis Ecclesiarum, in d. Toletana,

Horgia, in d. Tudenfi.

Vallis Dei, in d. Ouetenfi.

Mons ferus, in Gallæcia.

Villa Noua Ossensis, in d. Mindonienfi.

Bellus mons, in d. Ouetenfi.

Vega.

S. Claudij, in d. Auriensfi.

S. Petri apud Gumielam, in d. Vxamenfi.

Azeuerium, in Gallæcia.

Penna Maior, in d. Lucensfi.

Franquera, in Gallæcia.

Præter dictas Abbantias, spectant insuper ad dictâ Congregationē varij Prioratus monachorum, & non pauca virginum cœnobiaz: inter quæ eminet *Hulgense*, & *Bethlehemiticum*, in vrbe Vallisoletana.

Huius porrò Congregationis Abbates nõ perpetui (vt in Gallia, Germania, Belgica, & alibi) sed triennales sunt tantummodò. Singulis namque triennijs vniuersi Abbates conueniunt, & comitia celebrant in Palasolensi monasterio, haud procul à Vallisoletto: & primò Præfectum generalem (quem *Reformatorem* vocant) deinde *Visitatores* generales, ac demum *Abbates* singulorum monasteriorum eligunt atque constituunt.

Habet hæc Cõgregatio varia Collegia Philo-

lofophica ac Theologica, in quibus monachi Cistercienses optimis disciplinis ac moribus imbuuntur: quod exemplum utinam Galliae ac Germaniae nostrae Abbates æmularentur! hoc praesertim tempore, quo tot Hæreticorum phalanges Ecclesiam orthodoxam vndique oppugnant.

Inter alia Hispaniae collegia, eminent Complutense, quod ea in Academia Ludouicus Strada Abbas Hortensis fundauit, itemque Salamanticense, titulo B. Virginis Lauretanæ clarum.

In vtraque Academia plurimi sunt ex Ordine Cisterciensi Doctores ac Professores Theologiae celeberrimi, quos *Cathedraticos* vocant: plurimi item Concionatores facundissimi ex istarum Academicarum aliorumque locorum gymnasijs quotidie, velut ex equo Troiano, prodeunt, magno fidelium commodo, nec minore Cisterciensium gloria atque ornamento.

CAPVT V.

De Congregatione Lusitanica monachorum Ord. Cisterciensis.

Huius reformatæ Cōgregatiōis caput est Abbas *Alcobatia*, & cōplectitur ea monachorū

V 4

cæno-

cœnobia sexdecim, monialium autem plùs minùs viginti. Habent itè Collegia sua, præfertim *Eboræ* & *Olisipone*, in quibus Philosophica ac Theologica studia mirificè florent.

Alcobatiæ fundator fuit *Alfonfus Henriques*, primus Portugalliæ Rex, monachos eò mittente *S. Bernardo*, Claræ Vallis Abbate. Narrant autem adseruari ibidem Epistolam *S. Bernardi*, in qua hæc inter cetera leguntur, velut prophetico spiritu scripta: *Illud condentes monasterium, in cuius duratione & integritate indelebile habebitis elogium regni vestri, & in diuisione redituum diuidetur à vobis corona vestra.* Quod quidem aiunt euenisse temporibus *Henrici Cardinalis*, qui *Sebastiano Regi* in *Africa* cæso suffectus sine liberis obiit, & *Philippo II. Castellæ Regi* Catholico lampada regnumque tradidit.

Alcobatia porrò vt est omnium orbis Christiani Abbatiarum ditissima, duos hodie Abbates habet, vnum Regularem seu monachum, alterum Commendatarium seu secularem, qui nunc est *D. Ferdinandus*, *Philippi III. Regis Catholici* filius, Cardinalis & Archiepiscopus *Tolitanus* postulatus.

* *
*

CAPVT VI.

*De Cisterciensium monasterijs in A-
ragonia, Catalonia, Valentia, &
Navarra.*

INTER Aragoniæ cœnobia eminent *Vero-
la*, multorum Episcoporum parens, *Rueda*,
Petra, & *Sancta Fides*, haud procul à Cæsarau-
gusta.

In regno Valentiaë laudatur *Vallis Digna*,
monachorum, & *Zaida*, monialium, in vrbe
Valentina: cuius fundatrix exstitit B. Terefia
Aragonæ Regina.

In Catalonia notissimum est *Populetum*,
haud procul à Barcinone situm, item *Sanctæ
Cruces*, *Benefacia*, & *Scarpa*.

Horum regnorû Abbates olim perpetui,
nunc triennales tantûmodò aut quadrienna-
les sunt, excepto Abbate Populeti. Introdûcta
est ea reformatio temporibus Philippi III.
Catholici Regis.

Nauarræ porrò Abbates, *Lerensis*, *Oliuensis*,
Maniliensis, *Hiranquensis*, & *Fiteriensis*, sunt
perpetui, & comparent in comitijs
Ordinum regni, vt fit in
Belgio & ali-
bi.

CAPVT VII.

*De Hulgenſi Abbatia apud Burgos, &
monaſterijs eidem ſubiectis: i-
tem de Congregatione re-
formata S. Annæ in
Hispania.*

HAud procul à Burgenſi vrbe nobili apud
Hispanos viſitur *Hulgenſe* monialiũ cœ-
nobium, ord. Cifterciensis, Sedi Apoſtolice
immediatè ſubiectum, ſi quod aliud, lógè di-
tiſſimum ac nobiliſſimum; vtpote ad quod
non niſi illuſtri genere natæ virgines admit-
tuntur. Fúdatorem agnoſcit *Alfonſum* Hiſpa-
niarum Imperatoré. Subſunt illi viginti am-
pliùs monialium cœnobia, in quibus Abba-
tiſſa *Hulgenſis* ſolet Abbatiffas cõſtituere; ea-
demq; per ſuos Deputatos viſitare ac corrige-
re.

Eadem Abbatiffa habet auctõritatem creã-
di *Equites*, qui Crucem geſtant, haud abſimile
Calatrauēſi, in veſte exteriori. Sunt ij tribus
votis monaſticis obſtricti, adeoq; ad nupti-
as tranſire non poſſunt.

Congregatio monialium *S. Annæ* noſtra
ætate initium ſumpſit in vrbe *Valliſoletæ-
na*; vbi primum monialium regularis obſer-
uantix cœnobium, titulo *S. Annæ*, eſt ædifica-
tum. Sunt alia deinde *Toleti*, *Talaueræ*, *Madri-
ti*, &

ri, & alibi excitata: in quibus, præter abstinentiam à carnibus, summus disciplinæ monasticæ viget rigor: vt monialibus Carmelitanis discalceatis parum aut nihil cedere videantur.

CAPVT VIII.

De Cisterciensium monasterijs, Deiparæ cultu ac Miraculorum gloria claris in Belgio.

ET si omnia ac singula Cisterciensis instituti cœnobia Virgini matri sint dicata; ex ijs tamen nōnulla præ reliquis Deus Opt. Max. Miraculorum splendore, ac frequētiore hominum concursu nobilitauit. Inter Belgica (nam de alijs alij dicent) eminent *Camberona* in diœcesi Cameracensi, *Laus B. Mariæ* in Tornacensi, & *Villarium* in Namurcensi sitū.

Camberona ampla atq; illustri Abbatia, in Comitatu Hannoniæ, tertio lapide à Montibus, quæ vrbs est metropolitana, amœno loco sita, anno salutis millesimo centesimo quadragesimo octauo à S. Bernardo Claræ Vallis Abbate initia sua accepit. Hoc in monasterio visitur imago Deiparæ, quæ anno millesimo trecentesimo vicesimo secundo à Iudeo quodam perfido læsa cū fuisset, mox sanguinem emisit. Historiam miraculorum illius loci cōscripsit V Valrandus Caoltius, & Duaci anno 1606. publicauit.

Apud

Apud Insulas Flandriæ Gallicanæ emporium sita est Abbatia Laudensis, vulgò Lo nuncupata, quæ sacellum habet Deiparæ sacrum, frequèti piè peregrinantium concursu celebre.

De Villario libet paulò altiùs, in exterorum gratiam, repetere. Collis Asper, vulgò *Mons Acutus*, locus olim siluestris, nunc à paucis retrò annis opidum Brabantia, portis ac mœnibus clausum, haud procul à Siche mio, vetusto opido & arce, visitur. In dicto colle quercus annosa exstabat, cui imago seu statua Deiparæ pendeat affixa. Ad hunc locum cum anno millesimo sexcentesimo tertio præsertim frequens hominum, opem ac solatium à Diua petentium, fieret confluxus, sacellum primò ex tabulis, post è lapide secto iuxtà exstructum, & anno millesimo sexcentesimo quarto, à *Matthia Houio*, Mechliniensi Archiepiscopo, sacratum est. Quercus autem, mandato *Ioannis Miræi*, patruï nostri, tunc Antuerpiensis Episcopi designati (quem ad Miracula discutièda, aliaque pro bono piè peregrinantium statuenda idem Archiepiscopus eò miserat) paucis antea mensibus à stirpe excisa est: idque vel ideo, quòd trunco variè scisso & imminuto, cum fragmenta & assulas quisque peteret, casum iam minaretur. Excisa itaque, & quod eius superfuit, à varijs piè ac religiosè est expetitur, vt inde statuas seu icones sibi faciendas curarent.

Anno
1603.

Sic

Sic & Ioannes Miræus ex fragmentis gradioribus, domum allatis, statuas aliquot seu icunculas Deiparæ faciendas mandauit. Ex his vnam dono dedit D. Roberto Henriono, Abbati Villariensi: quam in facello nouo, à fundamentis Villarij exstructo, cum is collocasset, factus mox est accolarum ac longè dissitorum concursus, qui hodieque durat, præsertim febribus curandis. Itaque multa à varijs mox donaria sunt oblata: inter alios Amplissimus D. Petrus Pecquius, Brabantia Cancellarius, Versus istos, typis Plantiniani editos, Deiparæ sacrauit:

*Nouem maligna febre fractus mensium,
 Medicæq; iam spem mente deserens opis,
 Opem requiro calitus, supplex nouam,
 Maria, ad aram prouolutus hanc tuam.
 Voco Mariam; culpa matrem non fuit.
 Sed ecce Mater, Mater illicò es mihi.
 Quartana febris abiit, ò benignitas
 Dei parentis immerens hominum in genus!
 Abiit repentè febris. Id gestum rei,
 Villariensis Aspricollis in iugo,
 Cognoscat et as nostra, postera & sciat.
 Ego grata laudis vsque & vsq; cantica
 Matri salutis offeram venerans mea.*

Prid. Kal. Iunij, M. D. C. XIX.

CAPVT IX.

*De Ordinibus Equestribus sub instituto
Cisterciensi hodieque mili-
tantibus.*

Ordinum in primis militarium virtute ac potentia Hispaniam à Maurorum seruitute liberatam esse, nemo in rebus Hispanicis vel mediocriter versatus ignorat. Ex dictis porrò Ordinibus plerique institutum Cisterciensem etiamnum obseruant, & non pauci, qui iam deserunt aut alijs accesserunt, olim obseruarunt. Adeò quidem, vt non immeritò Ordinem Cisterciensem, *Hispania à Maurorū iugo vindicem*, nuncupare possimus. Magna certè gloria, & quam posteritas omnis iure optimo suspiciat atque æmuletur.

Florent porrò hodieque apud Hispanos, sub instituto Cisterciensi, vt dixi, Ordines militares quinque, videlicet,

*Calatraua, in regno Castellæ,
Alcantara, in Extremadura,
Montesia, in regno Valentia,
Christi, in regno Lusitania,
Auisij, in eodem regno.*

Calatrauæ ordinem instituit B. Raimundus Fiterij Abbas an. 1159. vt Roderic⁹ Archiepiscopus Toletanus in Hist. Hisp. lib. 7. cap. 14.

Mariana

Mariana lib. II. cap. 6. & alij testantur.

Dictus Ordo à Capitulo generali Cisterciensi sua Statuta accepit; vt constat ex diplomate Alexandri III. Papæ, anno 1164. Romæ dato, & ex Radefio Andrada in Chronico Calatrauæ, cap. 10. & seqq.

Ordo Equitum *S. Iuliani de Piro*, in Portugalia anno 1156. sub cura Abbatis Morimundi sumpsit initium: vt constat ex diplomatibus Alexandri III. & Lucij III. Pontificū. Is ordo postea mutuatus est nomen ab *Alcantara*, sui imis opido, & à Capitulo generali Cisterciensi sua pariter statuta accepit: vt idem Andrada testatur.

Ordo *Montesia*, anno 1317. excitatus, subest Abbatibus Sanctarum Crucium & Vallis Dignæ, instituti Cisterciensis: vt idem Andrada, & alij tradunt. Institutor fuit Iacobus II. Aragoniæ Rex.

Ordo *Christi*, anno 1330. institutus, subiacet Abbati Alcobatiæ in Portugalia: vt Vincentius Bellouacensis in Spec. Hist. lib. 31. cap. 41. & alij commemorant.

Ordo *Auisii*, anno 1162. in Lusitania inchoatus, non solum Abbati Cisterciensi subest, sed quoscunque etiam Abbates illius ordinis hospitio excipere tenetur, & claues monasterij, ad quod venerint, eisdem tradere: vt constat ex diplomate à tribus Episcopis, & octo Lusitaniæ proceribus signato: quod Bernardus Brito in Chronico tom. I. lib. 1. cap. 11. citat.

ciat. De eodē Ordine vide Andreae Pefendij libellū singularem, & Priuilegium Iulij III. Papæ, quod Emanuel Rodericus to. 1. quæst. regul. quæst. 3. art. 12. recitat. Auifij porrò ordinis institutor fuit B. *Ioannes Zirita*, Abbas Taroucanus.

Præter hos Ordines Hispanienses, floret infuper Ordo S. *Mauritij* apud Sabaudos ac Pedemōtanos, quem restituit, & sub instituto Cisterciensi contra Hereticos militare iussit Gregorius XIII. Papa: vt constat ex diplomate anno 1572. die xvi. Kal. Octobris dato, quod Taurini excusum vidi.

Huic Ordini idem Pontifex, anno eodem, Idibus Nouemb. annexuit Ordinē Hospitalariorū S. *Lazari* Hierosolymitani, sub regula S. Augustini, iam inde ab aliquot sæculis militantem. Quo fit, vt hodie vocetur *Ordo Equitum S. Mauritij & S. Lazari*.

CAPVT X.

*De Ordinibus Equeſtribus, qui olim sub
instituto Cisterciensi mi-
litarunt.*

SVnt ij varij, qui aut prorsus defierunt, aut cum alijs sunt vniti.

Primus occurrit Ordo *Templariorum* olim celeberrimus: quibus Regulam præscripsit S. Bernardus Abbas Claræ-Vallis, quā in Chronico nostro Cisterciensi publicauimus.

Ordo

Ordo Equitum *Alæ*, an. 1167. in Lusitania, sub cura & regimine Abbatis Alcobatiæ est institutus. Bernardus Brito in Chronico fuisse illius Ordinis originem ac statuta recitat.

Ordo *S. Bernardi*, olim in Hispania notissimus fuit. De quo Mariana lib. 17. cap. 11. & Montaluis tom. 1. Chron. Cisterciensis lib. 2. art. 21.

Ordo militaris *S. Georgij de Alsama*, in regno Valentiæ institutus, postea accessit Montefianis: vt tradit Martinus Viciaria in Chronicis Valentiæ, parte 3.

De Ordine *S. Iuliani de Piro*, qui Alcantaræ nomen post induit, dixi superiore capite.

Ordo *Montis Gaudij* in Castella, accessit Alcantarensibus: vt Andrada & Montaluis libris citatis tradunt.

Ordo militum *de Truxillo*, in Extremadura, vnitus est cum Ordine Alcantaræ: vt ijdem auctores narrant.

CAPVT XI.

De Ordinibus monasticis instituti Cisterciensis.

PRæter Ordinem Cisterciensem, per vniuersum penè orbem Christianum longè lateque diffusum, sunt insuper Ordines seu Cõgregationes aliquot, varijs in prouincijs,

X

sub

sub instituto Cisterciensi militantes.

Ordo *Vallis Caulium* in diocesi Lingonen-
si inchoatus, in victu, vestitu, diuinis officijs, & alijs
fere omnibus seruat instituta Ord. Cisterciensis:
vt loquitur Vitriacus Hist. Occid. cap. 17.

Ordo *Grandimontensis*, à B. Stephano Ar-
uernensi anno 1126. excitatus, regulam & in-
stituta Cisterciensis ordinis in omnibus penè obser-
uat: vt idem Vitriacus loquitur cap. 19.

Ordo *Gilbertinorum*, à B. Gilberto in An-
glia anno 1148. fundatus. De quo Guilielmus
Neubrigensis de rebus Angliæ lib. 5. cap. 16.
Sanderus lib. 1. de Schismate Anglicano cap.
4. & Montaluis tomo 1. Chron. lib. 2. cap.
23.

Ordo seu Congregatio *Fulienfis*, quæ & S.
Bernardi de Pœnitentia dicitur, in Gallia à Jo-
anne Barrerio Abbate Fulienfi, in diocesi Ri-
uenfi, circa annum 1580. est instituta: de qua
vide Chronicon nostrum Cisterciense.

Ordo monialium *De Conceptione B. Mariæ*,
anno 1489. Toleti, sub instituto Cisterciensi
sumpsit exordium, in quo annis aliquot per-
stitit; vt Montaluis ex archiuis illius loci,
tomo 1. lib. 2. cap. 26. & Garibaius lib. 20.

Hist. Hisp. cap. 13. commemorant. Ordinem
prima instituit B. *Beatrix de
Silua*, & Innocentius VIII.
approbavit.

CAPVT XII.

De Ordinibus monasticis Cisterciensi familia obstrictis.

Varij sunt Ordines monastici, qui etsi Cisterciensibus non subsint, multis tamen nominibus illi sacræ familiæ sunt obstricti.

Agmen ducat Ordo *Guilhelmitarum* à S. Guilielmo Aquitaniæ Duce, ac S. Bernardi discipulo institutus: de quo vide Origines nostras Monasticas, Coloniae anno 1620. editas. Huius ordinis monasteria pleraque, præsertim Italica, successu temporis, Eremitis Augustinianis accesserunt: vt in Originibus iisdem docui.

Ordo *Prædicatorum* initia sua debet S. Dominico, qui fuit discipulus B. Didaci Episcopi Ozonensis seu Vxamensis, veste monastica induti in archicœnobio Cisterciensi: vt tradit Theodoricus Apoldianus, & alij in vita S. Dominici.

Ordo S. *Mariæ de Mercede & Redemptione captiuorum* auctorem ac conditorem agnoscit Iacobum Aragoniæ Regem, instituti Cisterciensis studiosissimum.

Sunt qui huic catalogo adijciunt Ordinem S. *Trinitatis de Redemptione captiuorum*, quæ volunt à S. Guilielmo Aquitaniæ Duce institutum esse: quod non placet. Vide Origines nostras Monasticas.

Ordinis *Premostratensis*, à S. Nortberto instituti,

tuti, maximus fautor fuit S. Bernardus eiusq[ue] fodales: adeo quidem vt ipsum etiam Præmonstratenſis archicœnobij fundum Præmonstratenſes Cisterciensibus acceptum ferre debeant. Testatur id Bernardus ipse, Epistola 252. quæ Abbati Præmonstratenſi in-

Præmonstratum.

scribitur: Cui vniquam vestrorum nostra opera opus fuit, & defuit? Primò quidem locus ipse Præmonstrati, in quo degitis, noster fuit, & nostro munere habuistis. Nam nobis frater VVido (hoc nomen primi incolæ loci) per manus Episcopi antè donauerat. Deinde quod hi de Bello Loco vobis se associauerunt, nostri potius sinum studij fuit. Apud Hierosolymam Rex Balduinus, dum adhuc viueret, locum S. Samuelis donauit nobis, & mille aureos simul, de quibus edificaretur. Vos dono nostro & locum habetis, & aureos habuistis. Apud Virdunum pro Ecclesia S. Pauli, vt eam vos haberetis, quantum laborauerint, multinorunt, quantum profecerint, ipsi sentitis. Si quo minus recognoscitis vos, exstant Epistola nostra ad beatæ memoriæ Papam Innocentium, huius rei veri iudices & quasi viui testes. Illis de septem Fontibus locum, quem primum inhabitauerunt, Francæ Vallis nomen ei nos contulimus.

Septem Fontes. Francæ Vallis.

Et infra: Nostro consilio & hortatu Magistrum Othonem habetis; si nescitis, ipsum interrogate. Possem & alios forsitan non paucos nominare, siue conuersos ad vos, siue reuersos, quos hodie non haberetis, nisi à nobis suasi fuissent, vel coacti.

Tungerlon.

De Abbatia Tungerlonensi, quæ est ord. Præ-

mon-

monstratenſis apud Brabantos pulcherrima, egi in Chronico noſtro Præmonſtratenſi, & produxi diploma primæ donationis ſeu fundationis, ab eodem S. Bernardo ſignatum.

CAPVT XIII.

*De monialibus ord. Conceptionis**B. Mariæ.*

ANno milleſimo quadringenteſimo octogefimo quarto Conceptioniſtarum monialium ordinem in honorem Conceptionis B. Mariæ Virginis Toleti inchoauit *Beatrix à Silua*, nobiliſſima virgo Luſitana. Utuntur autem eæ tunica & ſcapulari albis, ac chlamyde cærulea. Innocentius porrò VIII. Pont. Max. rogante Iſabella Hiſpaniæ Regina, Beatrixi & ſodalibus eius, an. 1489. conceſſit, vt veſte & titulo Conceptionis Deiparæ vtentes, ſub regula Ciſterciëſis ordinis, & diœceſani Præfulis obedientia, in poſterum Deo ſeruirent. Beatrice anno proximè ſequenti defuncta, tãdem ſodales eius anno milleſimo quadringenteſimo nonageſimo quarto, S. *Clara* regulam, ſed ſub Conceptionis veſte & nomine, amplexæ ſunt. Iulius demũ II. Pontifex ipſas à Ciſterciënſium ordine eximens, Franciſcanorum, vt vocant, obſeruantium curæ anno 1511. commiſit, & Franciſcus Angelicus, Caſtellæ Vicarius Prouincialis, qui

pòst ordinis Seraphici Minister fuit, ipsis statuta, quæ hodieque seruant, anno millesimo quingentesimo decimo sexto præscripsit. Eodem Francisco Angelico agente, *Marina Cardena*, femina nobilissima, suis opibus in Vrbe, ad radices montis Capitolini, titulo S. Mariæ, *Libera nos à pœnis inferni*, monasterium huius instituti anno 1525. excitauit, & cum alijs decem mulieribus eiusdem ordinis vestem adsumpsit: vt Gonzaga i. par. hist. Seraph. commemorat.

CAPVT XIV.

De Sanctis ex ordine Cisterciensi.

Sanctos voco, qui aut Martyrologij tabulis sunt adscripti, aut qui officio Ecclesiastico alicubi coluntur.

29. Apri. S. Robertus, Abbas & fundator ordinis Cisterciensis, obiit an. 1098. Sanctorum catalogo adscriptus per Innocentiũ II. Papã. Cuius diploma primus (quod equidem sciam) publicauit Andreas Quercetanus in Bibliotheca Cluniacensi, Parisijs anno 1614. edita.

20. Aug. S. Bernardus Abbas primus Claræ Vallis, & alter quasi parens ord. Cisterciensis obiit anno 1153. in Diuos relatus per Alexandrum III. anno 1165.

26. Ian. S. Albericus, secundus Abbas Cisterciensis.

S. Ber

S. Bernardus Alciranus, Carletæ Reguli *20. Aug.*

Maurici filius, in prouincia Valentina, monachus in Populeto, Turiafonensis diocesis cœnobio, ac martyr colitur officio Ecclesiastico in sui nominis basilica Alcira 20. Augusti, vbi pars corporis eiusdem adseruatur. Multa de eius vita recitat Angelus Mauricus, in suo Sanctoralis Cisterciensi, Vallisoleti edito Hispanicè anno 1613.

S. Bernardus de Candeleda, monachus in Valle Ecclesiarum, in Extremadura Hispaniæ prouincia, quiescit in loco, qui *Candeleda* dicitur, ad quem magnus est piorum hominum concursus.

S. Bernardus Caluonius, primum Abbas *26. Oct.* monasterij Sanctarum Crucium, post Episcopus Vicentis.

S. Bernardus Eremita, quiescit in cœnobio ordinis Cisterciensis in Alpibus, in monte S. Bernardi, ab ipso sic dicto: vt tradit Arnoldus VVionus lib. 3. Ligni vitæ *16. Maij.*

S. Dominicus Martinez, Abbas X. Alcobatiæ in Lusitania, olim officio Ecclesiastico colebatur ab Anglis in diocesi Eboracensi: vt tradit Bernardus Brito, Chronicorum tomo I. lib. 3. cap. 22.

S. Edmundus Archiepiscopus Cantuariensis, monachus in Pontiniaco. Vide Martyrol. Rom. *16. Nou.*

S. Elifabetha virgo Sconaugiæ, in diocesi *18. Junij.*

cesi Vormatiensij, obiit anno 1165. Romano Martyrologio adscripta 18. Iunij.

S. Famianus, patria Colonienfis, an. 1154. ab Adriano IV. in Diuos relatus, quiescit iuxta Callesium, prouinciæ Romanæ urbem Episcopalem, in templo ipsi sacro.

S. Franca Abbatissa. Vide Origines nostras Monasticas lib. 2.

3. Dec.

S. Gilganus eremita, frater laicus ord. Cisterciensis, obiit Senis in Tuscia, circa annū 1181. ab Alexandro III. in Diuos relatus. Res eius gestas scripsit Gregorius Lombardus, ordinis Prædicatorum.

10. Febr.

S. Guilielmus primū monachus Pötiniaci, post Abbas Caroli loci, ac demum Archiepiscopus Bituricensis, in Gallia, ab Honorio III. in Diuos relatus.

S. Gundisaluuus, primū monachus in Vrsaria, vulgò *Osera*, Gallegiæ monasterio, in dicecesi Compostellana, post Abbas in monasterio Iuniensi, vulgò *Iunias*, apud Lusitanos, in dicecesi Braccarensi, ibidem colitur officio Ecclesiastico.

15. Oct.

S. Hedvvis, Ducissa Poloniæ & Silesiæ, monialis cœnobij Trebniciensis, in d. Vratislaviensi obiit anno 1243. à Clemente IV. Diuis an. 1267. annumerata. Vitam eius ab Ingelberto monacho scriptam recitat Surius.

17. Sept.

S. Hildegardis, virgo apud Bingam in d. Mogun-

Moguntina, claruit circa annū 1160. exstatq;
eius vita à Theodorico cōscripta apud Suriū.

S. Hugo, Abbas Bonæ-vallis, colitur offi-^{29. A-}
cio Ecclesiastico à Congregatione Hispanica ^{pril.}
regularis obseruatię 29. Aprilis: vt constat ex
Missali & Breuiario dictæ Congregatio-
nis. Ad hunc exstat 351. Epistola S. Ber-
nardi.

S. Lutgardis, monialis in Aquiria, Bra-^{15. Iunij.}
bantiæ cœnobio, anno 1246. moriens, ibi-
dem quiescit.

S. Malachias, Episcopus Connerthenfis in ^{3. Nou.}
Hibernia, post monachus in Clara Valle, à
S. Bernardo celebratus, obiit anno 1148.

S. Martinus, primus Abbas monasterij Hor-^{5. Maij.}
tensis, in diœcesi Seguntina, post Episcopus ^{M. R.}
Seguntinus, obiit an. 1210. & vocatur S. Sa-
cerdos in Martyrologio Romano ad diem 5.
Maij: vt à R. P. Chrysoftomo Hériques, mo-
nacho Hortensi, & antiquitatum Cistercien-
sium peritissimo accepi. Vitam eius rythmis
Latinis scripsit Richardus Hortensis mona-
chus, Hispanicè autem Angelus Henriques,
in suo Sanctoralì Cistercienfi. Videatur Flos
Sanctorum Hispaniæ de eodem.

S. Martinus, primus Abbas monasterij ^{7. Oct.}
Vallis Paradisi, in diœcesi Zamorensi, coli-
tur officio Ecclesiastico à Congregatione
Hispaniæ 7. Octobr. vt ex Missali typis edi-
to patet. diploma Canonizationis dicitur ex-
stare Romæ in Vaticano.

X 5 S. Pe-

8. Maij. S. Petrus primùm Abbas Stamedij, pòst
M. R. Archiepiscopus Tarétasiensis in Sabaudia, an.
1171. viuere desijt.

7. Iunij. S. Robertus Abbas Noui monasterij in An-
glia an. 1159. obiit. De eo Martyrologium Ro-
manum 7. Iunij, Molanus & Surius tom. 3.

S. Sacerdos. Vide S. Martinus Hortensis.

S. Siluanus discipulus S. Bernardi in Cla-
ra-Valle fuit. Diploma canonizationis eius
per Cœlestinum II. I. Papam datum extare
dicitur.

17. Apr.

M. R.

S. Stephanus III. Abbas Cisterciensis o-
biit anno 1134. die 28. Martij tabulis Romani
Martyrologi adscriptus 17. April. quo die in
Sanctos fuit relatus.

S. Theobaldus, Abbas Vallis Cernaix, offi-
cio Ecclesiastico colitur ab ordine Cisterciē-
si: vt patet ex Breuiario eiusdem ord. Pari-
sijs edito, an. 1619.

29. Dec.

M. R.

S. Thomas, Archiepiscopus Cantuariensis,
vestem monasticam induit in Pontiniaco
diœcesis Autissiodorēsis monasterio, vt Vin-
centius Bellouacensis Hist. lib. 29. cap. 15. An-
toninus part. 2. tit. 17. c. 1. & Baronius ad an.
1164. disertè testantur.

Sunt qui his annumerent *S. Mariam Ognia-
censem*; sed existimo eam potius inter sanctas
virgines instituti Augustiniani recensendam
esse, vtpote Ogniaci quiescentem, quod est
monasterium Canoniorum regularium in
Brabantia & d. Namurcensi ad Sabim fl. sitū.
Vide infrà cap. 20.

CA

CAPVT XV.

De Beatiss ac Venerabilibus ex Ordine Cisterciensi.

V Abraham, Abbas monasterij Prateensis. De quo vide Robertum Ruscā in Compendio virorum illustrium Ord. Cisterciensis.

B. Abundius, monachus Villariensis in Brabantia, quiescit ibidem. *19. Mar.*

V. Achardus discipulus S. Bernardi, & magister Nouitiorum in Clara-Valle. de quo Exord. Cister. lib. 3. cap. 21.

B. Aegidius, Abbas monasterij S. Martini de Castaneda, in diœcesi Asturicensi. de quo Iepesius in Chronica Ord. S. Benedicti per Hispaniam.

B. Aelredus Abbas Rievallis in d. Eboracensi, Dauidi Scotorum Regi familiarissimus (cuius vitam scripsit, vt & S. Eduardi Angliæ Regis) an. 1166. pridie Idus Ianuarij obiit, Sanctorum numero ascriptus, vt tradit Ioannes Baleus, quamquam scriptor Hæreticus, in Catalogo scriptorum britannicæ. Vt S. Bernardo coætaneus, sic eidem in stilo simillimus fuit: scripsitque plurima à Baleo & alijs commemorata. Ex quibus Homilias 31. in Isaiam, & alia Richardus Gibbonus Societatis Iesu Theologus Duaci.

*12. Ian.**Molan.**5. Ian.*

ci 1616. in 4. edidit. Exstat eius vita m.s. in Rubra Valle.

B. Agnes, soror B. Julianæ Corneliensis, & exilij, persecutionum, omniumque tribulationum eius socia, Namurci sanctè moritur & inhumatur Salsiniæ, quod est monialium Ord. Cisterciensis cœnobium, haud procul à Namurco. De ea vide vitam B. Julianæ.

B. Aimon, monachus in Sauigniaco, d. Abrincatenfis monasterio: de quo Rufca lib. cit. & Ioânes Cisterciensis Abbas in catalogo SS. ord. eiusdem.

B. Alanus Doctor famosus, pòst in Cistercio monachus: de quo idem Ioannes Abbas, Trithemius lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis, & Alb. Crantzius in Metrop. lib. 8. cap. 55.

11. Iunij. B. Aleida monialis: de qua Gaufridus Villariensis in Epistola ad Idam monialé, quæ exstat apud Bernardum Britonem in Chronicis ord. Cisterciensis, tom. 1. lib. 6. cap. 9.

B. Aldebertus Abbas monasterij S. Ioannis.

11. Iunij. B. Aleidis Scraerenbecana, monialis in Camera B. Mariæ, extra Bruxellam, obiit an. 1250. tertio Idus Iunij. Eius vita exstat manuscripta in Rubra Valle, monasterio Canoniorum regularium, extra Bruxellam.

4. April. B. Aletha, mater S. Bernardi: de qua vide scriptores vitæ S. Bernardi.

19. Martij. B. Alexander Coloniensis, discipulus S. Bernardi in Clara-Valle, & pòst Abbas Cisterciensis.

fis. De quo Exord. Cister. & Ioannes Basilius Santorius lib. 5. cap. 4. in Hagiographia.

B. Alexander Princeps Scotiæ, frater laicus in Funiclaustro. de quo Barnabas Motaluus in Chronicis tom. 1. lib. 2. cap. 35. & 39.

B. Algotus, ex monacho Cisterciensi Episcopus Curienfis apud Rhætos. De eo vide Arnoldum Carnotensem in vita S. Bernardi cap. 8.

B. Alquirinus, monachus in Clara valle de quo Exord. Cister. lib. 4. cap. 1.

B. Amadeus, Dominus Albæ Ripæ, post monachus Bonæ vallis in Gallia: de quo Ioannes Abbas in dicto Catalogo.

B. Amadeus, filius dicti Amadei, primùm monachus in Clara valle, post Abbas in Altacumba, d. Geneuensis monasterio, demum Episcopus Lausanensis apud Heluetios, scripsit inter alia Homilias de Deipara, Duacitipis editas. Exstat eius vita M. S. in Bona valle. de eodem Arnold. Carnotensis in vita S. Bernardi.

B. Andreas Virdunensis, discipulus S. Bernardi: de quo Exord. Cisterc. libro 2. capite 21.

B. Arnoldus Maioricensis, discipulus S. Bernardi: de quo Exord. Cister. lib. 3. cap. 17.

B. Arnulphus, primùm Abbas S. Nicasij in d. Reméli, post monachus in Signiaco: de quo Ioannes Abbas in dicto Catalogo.

B. Ar-

30. Junij B. Arnulfus Cornibautius, Bruxellensis, monachus Villariensis, obiit anno 1228. prid. Kalendas Iulij. Vitam eius scripsit Franciscus Moschus, Canonicus Cecliniensis Atrebatii an. 1600. editam. Eiusdem vitam fusissimè scripsit Gosuinus Bossutius, Cantor Villariensis, quæ apud Aub. Miræu exstat manuscripta.

B. Balduinus, primùm in Cistercio monachus, post Cardinalis & Archiepiscopus Pisanus: de quo Bernardus Abbas in vita S. Bernardi cap. 8. Onuphrius Panuinius & alij, qui de Cardinalibus scripserunt, Exord. Cisterc. lib. 3. cap. 30.

Venerabilis Balduinus à boela, fundator monasterij Bodeloensis, in Flandria: cuius vita ibidem M.S. exstat Latine, & apud Ioanem Dassignium Gallicè. Obijt an. 1200.

B. Balduinus, Abbas Fordensis, & Episcopus Vigorniensis in Anglia: de quo Robertus Abbas Montensis in Supplemento ad Sigeberti Gemblacensis Chronicon, & Guido Clare-Vallensis in Historia virorum illustrium.

B. Bartholomæus Coniltius, Abbas Populeti in d. Turiasonensi, apud Hispanos. De eo Ioannes Alvarus lib. de Origine monasteriorum ord. Cisterc. in Aragonia.

B. Bassus, discipulus Sancti Bernardi: de quo Exord. Cisterc. lib. 3. capite ultimo.

B. Beatrix de Silua, monialis Ord. Cisterc.

in+

instituit ordinem monialium Conceptionis B. Mariæ, in Vrbe Toletana. vide Stephanum Garibaium in Hist. Hisp. lib. 20. cap. 13. & Iohannem Marietam. Obijt anno 1490.

B. Beatrix, Priorissa monasterij de Nazareth, extra Liram Brabantix opidum, & filia Bartholomæi, illius loci fundatoris, obiit an. 1268. quarto Kal. Augusti. Vita extat m. s. in Rubra Valle. 3. Aug.

B. Bernardus, monachus & præfectus Infirmariæ, in monasterio Grandis Siluæ: de quo Exord. Cister. lib. 2. c. 20.

V. Bernardus, monialium Salsiniensium rector siue inspector; de quo agitur in Sacratio Comitatus Namurcensis an. 1619. Leodij & Namurci edito.

B. Bertoldus, ex Abbate monasterij Lucensis in Saxonia, Episcopus & Apostolus Liouonia, ac demum an. 1180. martyr. De quo Arnoldus Lubecensis in Supplemento Chronici Slauiorum, Crantzius l. 7. Saxonix cap. 6. & 13. V Vandaliæ cap. 10. & lib. 7. Metrop. c. 17. 21. Oct.

B. Bertramus monachus cœnobij S. Calixti: de quo Cæsarius lib. 7. cap. 38.

S. Bertrandus, Abbas Grãdis Siluæ: de quo Molanus & Arnoldus VVionus.

B. Boemundus, discipulus S. Bernardi, qui escit in monasterio S. Ioannis, apud Lusitanos.

Venerabilis Bertha Molenbasia, nobili genere orta, ex Aquirix monasterio vocata, fuit

fuit prima Marquettæ Abbatisa apud Insulas Flandriæ emporium.

19. Feb.
Molanus.

B. Bonifacius Episcopus Lausanensis, patria Bruxellensis, obiit circa an. 1260. in Camera B. Mariæ, monialium cœnobio, apud Bruxellam, ubi corpus eius è terra leuatum in capsâ lignea adseruatur, & vita legitur in tabulâ appensâ, ex codicibus M. SS. Rubræ Vallis desumpta.

V. Bonifacius, Abbas XXII. Cisterciensis, cuius corpus in Cistercio religiosè adseruatur. de quo Rufca, & alij.

V. Bonifacius monachus Villariensis floruit magna vitæ morumque integritate.

V. Carolus VIII. Abbas Villariensis, frater Comitis Seinensis.

V. Candidus Furlongus, Hibernus, monachus cœnobij Nucalis in Castella veteri, obiit 1616. & quiescit V Vexfordiæ in patria. Vitam Scripsere Franciscus Viuarius lib. de Mulieribus Illustribus, & P. Chrysofomus Henriques Hispanus.

4. Maij.

B. Catharina monialis in Prato, Germaniæ cœnobio: de qua Cæsarius libro 2. cap. 26.

18. Martij.

VVionus.

B. Christianus. Abbas Melli-Fötis in d. Armacana, post Episcopus in Hibernia, floruit an. 1148. vt testatur Robertus Montensis in Supplemento ad Sigeberti chronicon. de eodem S. bernardus in vita S. Malachiæ.

V. Christianus, monachus Hemmeroden-
fis

sis pater B. Henrici Conuersi Villariensis : de
quo Cæsarius libro 4. capite 21. & libro 2. ca- *4. Feb.*
pitate 16.

B. Christianus Episcopus Culmenfis & A- *4. Dec.*
postolus Russiæ: de quo Martinus Cromerus
in Hist. lib. 7.

B. Christianus, monachus in Valle S. Petri:
de quo Cæsarius lib. 4. cap. 30.

B. christina, cognomento Mirabilis, mo- *30. Sep.*
nialis in cœnobio S. Catharinæ apud Trudo-
nopolim, d. Leodiensis opidum: cuius vitam
scripsit Thom. Cantipratanus. Vide an fuerit
ord. benedictini.

B. Christina, monialis in Monte S. VVal-
burgis, d. coloniensis: de qua Cæsarius lib. 7.
cap. 21. & lib. 8. cap. 3. & 15.

B. Conradus, ex Canonico S. Lamberti
Abbas IX. Villariensis, Clare-Vallensis & ci-
sterciensis, demum S. R. E. Cardinalis, & E-
piscopus Portuensis, obiit Barij in Italia: de
eo cæsarius lib. 3. cap. 33. lib. 5. cap. 26.

B. Conradus monachus & presbyter ex
Halsia, ord. Cisterciensis: de quo Vionus lib. 1.
cap. 27. & Petrus Cratepolius lib. de Sanctis
Germaniæ.

V. constantinus, ex latrone famoso frater
laicus in clara-Valle: quem S. bernardus à
patibulo liberauit: de quo cæsarius li. 4. cap.
18. Exord. cister. lib. 2. cap. 15. & Peralis lib. 1.
cap. 27.

2. Daniel, Abbas vel Eremita Venetus *21. Iul.*

Y

anno

anno 1132. obiit: de quo Franciscus Sansouinus
in descriptione Venetiarum.

B. Daniel, monachus Hemmenrodensis in
d. Treuirensi: de quo Cæsarius libro 2. cap.
37.

B. Daniel monachus, quiescit Hemmenro-
dæ, vt testatur Cratipolius lib. cit. vide Cæsa-
rium lib. 1. cap. 4. & lib. 2. cap. 19.

24. Feb. B. Desiderius, frater laicus in Clara Valle
de quo Brito tomo 1. lib. 4. cap. 20.

B. Didacus, Episcopus Vxamensis, & ma-
gister S. Dominici, familiæ prædicat. cōdito-
ris: de quo vide sup. cap. 12. & infrà cap. 16.

B. Didacus Velascus, socius B. Raimundi,
cum illo Ordinem Equestrem Calatrauæ in-
stituit, & quiescit Gumielæ in d. Vxamensi.

B. Edmundus, primùm Canonicus regula-
ris, dein monachus in Clara Valle. De eo Io-
annes Eremita in vita S. Bernardi, capite
28.

B. Elisabetha, socia B. Iulianæ Corneliën-
sis, obiit circa annū 1256. & quiescit in cœno-
bio Salsiniæ apud Namurcum.

B. Elisabetha VVansia, nobili genere nata,
quiescit Aquiriæ in Brabantia, vbi & monia-
lis fuit. De ea Thomas Cantipratanus lib. 2.
Apum, cap. 50.

V. Emanuel monachus in Frisia: de quo
Ioannes Abbas, Guido Clarevallenfis, &
Montaluus libris citatis.

B. Enarrandus, ex Magistro ord. Templariorum

riorum monachus in Claravalle. De quo Exord. Cist. lib. 4. cap. 32.

B. Ermengardis Comitissa Britanniae, post monialis: ad quam exstant Epistolae S. Bernardi 116. & 117.

B. Eschillus, Archiepiscopus Lundensis & Primas regni Daniae, postea monachus in Claravalle. De quo Saxo Grammaticus lib. 14. Crantzius lib. 3. Daniae, cap. 35. & Exord. Cisterc. lib. 3. cap. 26.

B. Espinela, siue Spinela, monialis Aroucana, in Portugallia: de qua Brito tom. 1. cap. 36.

B. Eustachius, Abbas monasterij Plaiensis in Anglia: de quo Matthæus Paris in Hist. Angliæ, ad an. 1200. & 1253. *Vionis.*

V. Euphemia monialis: de qua Cæsarius lib. 5. cap. 44.

B. Fastradus, VII. Abbas Cisterciensis: de quo Exord. Cister. lib. 2. cap. 24. *20. Maij*

V. Ferdinandus, Ioannis Portugallie Regis filius, & Magister Ord. Equitum Auifiorum. Vide Origines nostras Equestres.

B. Florentius Abbas Caraceti.

B. Fulcuinus, primus Abbas monasterij Sichenfis. De quo legitur in Speculo Exemplorum, dist. 5. §. 19.

B. Garinus, Abbas in Alpibus, post Episcopus Sedunensis: ad quem exstat S. Bernardi Epistola 253. De eodem Arn. Carnotensis in vita S. Bernardi, cap. 8.

Y 2

V. Gau-

V. Gaufridus, Secretarius seu Notarius S. Bernardi: de quo Exord. Cist. lib. sexto, cap. ultimo, & Vincentius in Spec. Hist. lib. 27. cap. 27. Sunt qui scribunt eum postea fuisse Abbatem I V. Clare-Vallensem: contrarium tamen colligi posse videtur ex cap. ultimo lib. 6. Exord. Cisterciensis.

B. Gaufridus, monachus Clare-Vallensis, post Episcopus Soranus: de quo Exord. Cist. lib. 3. cap. 22. & sequentibus, Montaluus tom. 1. lib. 2. cap. 21.

B. Genta Abbatissa: de qua legitur in Speculo Exemplorum dist. 5. §. 8.

13. Iunij. Mo'a-
nus. B. Gerardus, seu Girardus, frater S. Bernardi, & Cellarius Clare-Vallensis: de quo Bernardus Ser. 26. in Cática 9. Exord. Cister. lib. 3. cap. 12. & Basilius Santorius in Flore Sanctorum 13. Oct.

7. Dec. B. Gerardus VI. Abbas Clare-Vallensis, & martyr: de quo Cæsarius lib. 8. cap. 68. Petrus in Catalogo Sanctorum, lib. 3. cap. 200. Vincentius in Spec. Hist. lib. 21. cap. 31. Antoninus, & alij.

B. Gerardus Abbas primùm Floriacensis, postea monachus in Signiaco: de quo Ioānes Abbas, Montaluus, & Rufca libb. cit.

B. Gerardus Farfa, monachus Clare-Vallensis: de quo Exord. Cist. lib. 3. cap. 16. & Brito tom. 1. lib. 4. cap. 35.

9. Oct. B. Gerardus, ex monacho Clare-Vallensi Abbas Nouæ Vallis, in Sueuia; de quo Exord.

ord. Cist. lib. 4. cap. 29. & Brito lib. 6. cap. 5.
tom. 1.

B. Gerbrandus primus Abbas Floricampi: ^{13. Oct.}
de quo Molanus ad Vfsuardum, & Cæfarius ^{etob.}
lib. II. cap. 30.

B. Gertrudis, filia S. Hedvvigis Duciffæ, ^{15. Oct.}
monialis Trebnicenfis, in d. Vratislauenfi, ^{Vionus.}
apud Silesios, floruit an. 1273.

B. Gefelinus, monachus Ciftercienfis, cu- ^{6. Aug.}
ius vitam fcripsit Achardus Ciftercienfis: de
quo Vionus in Martyrologio.

B. Gilbertus, cognomento Magnus, Abbas ^{1. No-}
VIII. Ciftercienfis: de quo Ioannes Clare- ^{vemb.}
Vallenfis lib. de viris Illuftribus.

B. Gisbertus, Prior monafterij Bebenhu-
fenfis, in d. Constantienfi: de quo Rufca, Io-
annes Abbas & Montaluus.

B. Gobertus, ex Asperi Môtis Comite mo- ^{20. Aug.}
nachus Villarienfis, moritur 20. Aug. & qui-
efcit ibidem.

B. Godefridus, ex Priore Clare-Vallenfi
Epifcopus Lingonenfis, anno 1139. floruit: vt
teftatur Robertus Montenfis in Supplemen-
to.

B. Godefridus, relictis Cluniacenfibus,
monachus Villarienfis, *quante fuerit fanctita-
tis, quàm feruens in ordine, per facras eius reli-
quias vsque hodie Dominus non ceffat ostendere:*
vt Cæfarius lib. I. cap. 36. loquitur. Idem, nifi
fallor, dictus eft Pacomius, & fuit Aedituus
Villarienfis.

B. Godefridus Peronensis, discipulus sancti Bernardi, & Prior Clarevallensis: ad quem exstat epistola 109. eiusdem S. Bernardi.

B. Godescalcus, Abbas Montis S. Martini, commendatur à sancto Bernardo, Epistola 214. & Cæsario lib. 9. cap. 2. & alibi. Hic à multis annumeratur Cisterciensibus, sed an rectè dubito, eò quòd Mons S. Martini sit Abbatia Ord. Præmonstratensis, in Picardia, & d. Cameracensi.

B. Gonsalvus seu Gonzalus. Vide Gundifalvus.

31. Mar. B. Gosuinus, Abbas V. Cisterciensis: de quo Ioannes Abbas & Rufca.

B. Guericus Abbas Igniacensis, in d. Remensi, & doctor, libris editis clarus; quem Ioannes Gagneus in prologo ad Sermones eius, Trithemius & alij laudant. De eodem agitur in Exord. Cist. lib. 3. cap. 8. & seq.

V. Guicardus, primum Abbas Pontiniaci, post Archiepiscopus Lugdunensis in Gallia.

11. Maij. B. Guido, frater S. Bernardi, monachus in Cistercio: de quo Guilielmus in vita S. Bernardi cap. 70.

B. Guilielmus, Abbas monasterij Bellilaudæ, in Anglia, floruit an. 1173. vt testatur Mathæus Paris in Hist. Angliæ.

B. Guilielmus, ex Abbate S. Theodorici iuxta Remos, monachus Clarevallensis, scriptis clarus, laudatur à Trithemio, & in Exor. Cister. lib. 3. cap. 15.

B. Gui-

B. Guilielmus, Marchio montis Pessulani, postea monachus in Grandi Silua; quem Calzolarius scribit Sanctorum numero fuisse adscriptum.

B. Guilielmus, ex Abbate S. Albini monachus Clarevallensis: de quo Ioannes Eremita in vita S. Bernardi cap. 34. & Brito tom. 1. lib. 4. cap. 35.

V. Guilielmus, nobili Dongelbergiorum apud Bruxellenses genere natus, Abbas XI. Villariensis, vir castissimus, & prophetiæ spiritu illustris.

B. Gundisalvus, Aceveri Abbas in Gallæcia: cuius ibidem sepulchrum à fidelibus frequentissimè visitatur: teste Montaluo lib. 2. cap. 39.

B. Helinandus, monachus in Monte frigido in d. Bellouacensi, & Doctor, scriptis clarus, à Trithemio & alijs laudatur.

B. Henricus, ex Abbate VII. Clarevallensi Cardinalis, & Episcopus Albanensis, commendatur à Cæsario lib. 4. cap. 79. & Crantzio lib. 7. Saxonix, cap. 5. & in Exord. Cist. lib. 2. cap. 10.

B. Henricus Cõtractus, monachus Clarevallensis, fuit *spiritu pollens prophético, & nullius expers spiritualis gratiæ: ut Cæsarius lib. 1. cap. 16. & lib. 8. cap. 30 loquitur.*

B. Henricus, frater laicus Hemmenrodensis, in d. Treuirensi: de quo Cæsarius lib. 5. c. 5. & alibi.

V. Héricus frater Laicus Villariensis, filius
B. Christiani Hemmenrodensis, laudatur à
Cæsario lib. 4. cap. 30. & sequenti.

B. Heribertus eremita & monachus Moli-
nensis, quiescit in filua Marlania, apud Na-
murcum, in sui nominis eremitorio, haud
procul à monasterio eremitico Carmelitarum
Discalceatorum, quod anno 1619. Albertus &
Isabella Serenissimi Belgarum Principes fun-
darunt.

B. Hermannus, frater Laicus Hemmenro-
densis: de quo Cæsarius lib. 7. cap. 52.

V. Hermannus, frater Cõuersus, à patientia
& sapietia cõmendatus, Aquiriæ in Brabãtia.

4. Oct.

B. Herueius, ex monacho Clareuallensi
Abbas Vrsicampi, in d. Nouiomensi, lauda-
tur à Gaufrido in vita S. Bernardi lib. 2. c. 4.
& Vincentio in Spec. Hist. lib. 27. c. 4.

B. Herus quiescit Armenteræ in Gallæcia,
cuius meminit Edmūdus Crucius in Episto-
la Confraternitatis, anno 1601. ad Congrega-
tionem regularem Hispanicam data.

B. Hilarius, frater Laicus in Mõrerola di-
ocesis Zamorensis monasterio apud Hispanos:
de quo Angelus Manricus in Sanctoralii
Cisterciensi.

20. Apr.

Molan.

B. Hildegundis, quæ in habitu virili dicta
fuit Ioseph, monialis in Sconaugia an. 1188.
viuere desijt: vt testatur Trithemius in Chro-
nico Hirsaugiensi.

V. Himmana, Abbatissa Salsiniensis, apud
Na-

Namureum, soror Conradi Archiepiscopi
Coloniensis, vitæ morumque probitate flo-
ruit, & à fratre plurimas SS. vndecim mil-
lium virginum ac martyrum reliquias obti-
nuit.

B. Hugo, primus Abbas Pontiniaci pòst *21. Ian.*
Episcopus Autissiodorensis, floruit an. 1139. &
1150. vt testatur Robertus Montésis in Chro-
nico.

B. Hugo, ex Abbate trium Fontium Car-
dinalis & Episcopus Portuensis; de quo Ar-
nob. Carnotensis in vita S. Bernardi.

V. Hugo monachus in cœnobio Portæ
cæli: de quo Rufca & Ioannes Abbas.

B. Hugo Abbas & fundator monasterij B.
Mariæ in Nucaria apud Siculos: de quo O-
ctavius Caietanus in libro de Sanctis Sici-
liæ.

B. Humbelina, soror S. Bernardi, ordinem *21. Aug.*
monialium inchoauit.

B. Humbertus, primùm Cluniacensis, dein
Clarevallensis monachus, ac Prior, demum
Abbas Igniacensis in d. Remensi: de cuius obi-
tu exstat sermo S. Bernardi. De eodem agitur
in Exord. Cist. lib. 3. cap. 5.

B. Humbertus, Comes Sabaudix, postea *17. Dec.*
monachus in Altacumba, d. Geneuensis cœ-
nobio.

B. Ida Leuuésis monialis in Rameia, Bra-
bantix cœnobio; cuius vita exstat M. S. in
Rubra Valle.

Y 5

B. Ida

13. Ap.

B. Ida Louaniensis, monialis in Valle Rosarum apud Mechliniam, anno 1200. viuere desijt. Exstat eius vita in Rubra Valle.

29. Oct.

11. Dec.

B. Ida Niuellensis, monialis in Rameia d. Namurcensis cœnobio in Gallobrabantia: eius vita exstat M.S. in Rubra Valle, & apud me in veteri codice.

B. Ioanna, Abbatissa iuxta Eboram in Lusitania, & martyr, quiescit ibidem.

B. Ioannes, Abbas bonæ Vallis, & Episcopus Valentinus in Gallia laudatur à Vincentio in Spec. Hist. lib. 36. cap. 42. Antonio & alijs.

B. Ioannes Eustachius, primus Abbas Iardineti in d. & comitatu Namurcensi prophetiæ dono clarus. Exstat ibidem vita eius m. s.

V. Ioannes, primus Abbas Grandipratenfis in d. Namurcensi, antea ex nobili milite humilis in Villario monachus, laudatur ab Aegidio rerum Leodiensium scriptore.

B. Ioannes, de Monte mirabili, vir nobilissimus, post monachus in Longo Ponte, circa an. 1200. claruit. Exstat eius vita m. s. in Supplemento Suriano apud Belfortium.

B. Ioannes, monachus cœnobij Cisterciensis: cuius meminerunt Ioannes Abbas, & Montaluis ex antiquo Missali ordinis.

B. Ioannes, alius à priore, monachus item Ord. cisterciensis: de quo vide scriptores iam citatos.

B. Io-

B. Ioannes Zirita, fundator ordinis ^{23. Dec.}
 Equitum Auifiorum, in Lusitania, primus
 Abbas S. Christophori Foensis, & tertius S.
 Ioannis Toraucani, *clarus vita, clarus meritis,*
clarus miraculis, claret in caelis: vt in eius tu-
 mulo legitur. De eo fusè Brito tom. 1. lib. 2.
 & 5.

B. Ioannes, monachus & Prior Claræ Val-
 lis: de quo Exord. Cister. lib. 4. cap. 27. & se-
 quenti.

B. Ioannes, frater laicus in Grandi Silua,
 putatur is fuisse, qui nihil sciuit præter hæc
 duo vocabula, *Aue Maria*: ex cuius ore iam se-
 pulti tradunt liliū, iisdem litteris aureis
 decoratum, prodijisse. Vide Montaluū li. 2.
 cap. 41.

B. Ioannes Panaqua, anachoreta & mona-
 chus cœnobij, quod vocant Sacra Mœnia, a-
 pud Hispanos, ibidem quiescit: vt tradit
 Manricus libro 3. Sanctoralis Cistercien-
 sis.

V. Iolenta cognomento Pœnitens, relicto
 Monasteriensi ad Sabim fl. cœnobio, pœni-
 tentiam egit in Aquina Brabantiae cœno-
 bio, & post mortem sanctæ Ludgardis bea- ^{18. Julij.}
 ta apparuit: vt in illius vita, libro 2. legi-
 tur.

B. Isabella, Abbatissa Sconaugiensis: cuius
 vitam scripsit Rogerus Angelus.

B. Isnebardus, monachus Hemmenrodensis, in d. Treuirensi, à Cæsario lib. ii. cap. 3. & ii. laudatur.

5. Apr.

B. Iuliana Cornelienfis, augustissimæ Corporis Christi festiuitatis auctrix, quiescit Villarij in brabâtia. De qua vide Chron. nostrum Cisterciense.

B. Laurentius, frater laicus in Clara Valle de quo Exord. Cist. lib. 4. cap. 34.

V. Lifardus, frater laicus Hemmenrodensis: de quo Cæsarius lib. 4. & 10.

B. Macarius, monachus in Valle Bona, d. Vallisoletanæ monasterio: cuius ibidem tumulus est in veneratione: vt tradit Manricus lib. 3. Sanctoral. Cist.

B. Masalda, Sanctij Portugalliæ Regis filia, in cœnobio Aroucano monialis: de qua Rodericus Toletanus in Hist. Hisp. libro 9. capite 2.

B. Mamertus, Abbas Gumielæ in d. Vxamensi, fuit frater S. Dominici, qui ordinem Prædicatorum instituit.

B. Margarita, monialis in cœnobio Siluæ Benedictæ: de qua Ioannes Abbas, Rusca & Montaluus.

B. Margarita Louaniensis à Cæsario lib. 6. cap. 35. laudatur.

B. Margarita, monialis in Monte S. VValburgis, d. Coloniensis cœnobio.

B. Maria Martines, aliàs cognomento Peregrina, nisi fallor, monialis in Lorbano Portugali.

tugalliæ cœnobio : de qua Brito tom. 1. lib. 6. cap. 34.

B. Maria Vela, monialis in Abulensi S. 24. Sep. Annæ monasterio, à Sanctio Velada Episcopo Abulensi fundato, ibidem anno 1617. obiit. Eius vitam scripsit Michael Gonzales Vaquerus, Doctor Theologus, Hispanicè edita Madridi anno 1618.

BB. Martyres, circiter bismille, partim Equites, partim monachi, Calatrauæ passim, quiescunt in veteri Calatraua : de quibus vide Andradam in historia Ordinis Calatrauæ.

BB. Martyres monachi ord. Cisterciensis anno 1421. ab Hussitis occisi, in monasterijs Sedelitzenfi & Osseckenfi, apud castrum Rosenbergenfi in Bohemia : de quibus Carolus Langius in Chronico Citizenfi.

BB. Martyres, anno 1429. aut 1430. occisi ab iisdem Hussitis, in Cella noua, & Grunhemio, monasterijs instituti Cisterciensis, in d. Vratiflauiensi apud Silesios : de quibus Langius & Ioannes Cochlæus lib. 6. Histor. Hussitarum.

BB. Martyres ac monachi Copriunicenses, Sandomiriæ à Tartaris occisi.

BB. Martyres 40. Hiberni, cum suo Abate, plexi capite. 2. Iunij.

B. Mauritius, Abbas monasterij S. Martini : de cuius canonizatione facienda existat 14. Aug.

Tex-

Textus in Cap. Venerabili fratri, 52. de testibus & attestationibus.

B. Mechtildis, cuius meminit Edmundus Crucius, Abbas Cisterciensis, in charta confraternitatis, anno 1601. Cistercio in Hispaniam missa ad Congregationem regularis obseruantiae.

B. Mainerus, discipulus S. Bernardi, Prior Hemmenrodensis, per multos labores ad sublimem sanctitatis & gloriae culmen peruenit: vt Cæsarius lib. II. cap. 2. loquitur.

B. Monachus in Riua sicco, Hispanie monasterio, secundo lapide à Medina Pomariensi: de quo Cæsarius lib. 7. cap. 21.

7. Febr.

B. Niuardus, frater S. Bernardi, fundator monasterij Spine, in d. Vallisoletana: quod ita nuncupatur à Spina Coronae Dominicæ ibidem religiose adseruata. Ad hunc exstat Epistola 301.

B. OGLERVS, Abbas Locedij in d. Casalensi, & ducatu Montis Ferrati, apud Insu-bres sita: de quo Rufca & Ioannes Abbas.

B. Oildis, cuius mentio fit in dicta charta Confraternitatis anno 1601. missa in Hispaniam per Edmundum Crucium.

B. Otho Episcopus Frisingensis: de quo vide capite sequenti.

B. Otho, Supprior in Clara-Valle, temporibus S. Bernardi: de quo Exord. Cist. lib. 3. cap. 6.

B. Ozilia, socia B. Iulianæ Corneliensis, obiit

obiit Salsiniæ extra Namurcum: de qua vide
B. Iulianæ vitam.

B. Petrus Monoculus, ex monacho Ignia-
censi Abbas Clereuallensis: de quo Cæsarius
lib. 6. & 7. & Petrus in Catalogo Sanctorum.

B. Petrus à Castronouo, primus hæreticæ
prauitatis inquisitor, & martyr: de quo vide
cap. seq.

B. Petrus, monachus in Caduino cœno-
bio: de quo Ioannes Abbas, Silua, & Montal-
uus.

B. Petrus, primus Abbas Morerolæ in Id.
Zamorenfi: de quo Silua lib. 7. cap. 5.

B. Petrus, eiusdem loci sacrista, Deiparæ
addictissimus.

B. Petrus Alfonfus, frater Alfonsi Henri-
ques Regis Portugalliæ, monachus Alcoba-
tiæ: de quo Bernardus Brito in Monarchia
Lusitanica, & tom. I. Chron. lib. 5. c. 16. & seq.

B. Petrus Marginetus, monachus in Popu-
leto, d. Turiasonenfis cœnobio, cuius vita i-
bidem m. s. exstat. Ex qua hausit sua Ioannes
Vincentius lib. 2. de Sanctis Cataloniæ & Ioā-
nes Aluarus lib. de monasterijs Cisterciensi-
bus in Aragonia.

B. Petrus Tolofanus, monachus Clare-
Vallensis, & Doctor: de quo Exord. Cisterc.

B. Petrus, monachus Hemmenrodensis,
pōst Apostolus Liuoniæ: de quo Exord. Cist.
lib. 3. cap. 4. & 13.

B. Pontius, ex Abbate V. Clare Vallen-
si E-

si E-

si Episcopus Claremontanus: de quo Exord. Cist. lib. 2. cap. 6.

B. Raimundus, Abbas Fiterij in Navarra finibus, fuit institutor Ordinis militaris Calatrauæ. De quo vide Rodericum Toletanum lib. 7. cap. 14. Marietam de Sanctis Hispaniæ, & alios. Illius corpus ex loco *Ciruelos* translatum est ad cœnobium Montis Sion, iuxta Toletum, vbi quiescit in sacello & tumulo sumptuoso vnà cum dicto Roderico, nisi fallor.

B. Rainaldus, Abbas IV. Cisterciensis: de quo Exord. Cist. lib. 1. cap. 28. & Vincentius in Spec. Hist. lib. 27. cap. 127.

B. Rainaldus, Abbas Pefiniaci: ad quem exstant Epistolæ S. Bernardi 72. & sequentes.

B. Rainaldus, relictis Cluniacensibus monachus in Clara-valle: de quo Exord. Cister. lib. 3. cap. 12. & Brito lib. 4. cap. 15.

B. Richardus, monachus Aduuertensis in Frisia, & d. Groningensi, miraculis & peregrinationibus clarus: de quo Molanus in Natalibus Sanctorum belgij sub finem.

B. Robertus primus Abbas Dunensis in Flandria: de quo Exord. Cisterc. lib. 2. cap. 21. & nos in Chronico Cisterciensi. Ad hunc exstant Epistolæ Sancti Bernardi 336. & 337.

7. Iul.

V. Robertus, frater Laicus Clarevallenfis: de quo Brito tom. 1. lib. 4. cap. 20.

B. Ro-

B. Rolandus, monachus monasterij Kerferiacensis: de quo Ioannes Abbas in Catalogo.

B. Ruandus, ex monacho Cisterciensi Episcopus Venetensis, in Britannia minore, floruit an. 1177. vt testatur Robertus Montensis in Supplemento ad Sigeberti chronicon & VVionus lib. I. cap. 46.

B. Rudgerus, seu Rogerus Abbas Ellaucensis: de quo Ioannes Abbas, Rusca, & Montaluus.

B. Sanctia, Sanctij Portugalliae Regis filia, monialis & fundatrix cœnobij Cellarum: de qua Brito lib. 6. cap. 33.

B. Simon, Alnensis monasterij frater laicus, in d. Leodiensi, an 1296. viuere desijt. Vitam eius ex illius loci monumentis edidit Franciscus Moschus, Atrebatii an. 1600.

B. Simon, Abbas Caziensis, post monachus Clare-Vallensis: de quo Bernardus Epistola 293. & Ioannes Eremita in Vita S. Bernardi cap. 40. Vide Exord. Cisterc. lib. 2. c. 29.

B. Simon Lipniciensis; quem multis claruisse miraculis Martinus Cromerus li. 29. de rebus Poloniae testatur.

B. Sophia, Priorissa Montis S. VValburgis, post Abbatisa Ouenensis, cui aliquando tenuis cereuisia in vinum est conuersa, quam etiam Angelus Domini, cum de Matutinis exiret, cum lucerna antecedebat: vt lib. 10. cap. 16. Cæsarius loquitur. De eadem fortè Bernardus Epist. 113.

Z

B. Spi-

B. Spinela, vide Espinela.

B. Stephanus, ex monacho Cisterciensi
Cardinalis & Episcopus Prænestinus: de quo
Bernardus Bonæ vallis Abbas cap. 8. vitæ S.
Bernardi. Ad eundem exstat S. Bernardi Epi-
stola 219. & 223.

B. Stephanus, primus Abbas Obosmenfis:
de quo Ioannes Abbas, Rusca, & Montaluus.

B. Stephanus, Prior eiusdem monasterij: de
quo auctores supradicti.

17. Sept. B. Stephanus, Conuersus in Clara-Valle:
de quo Brito tom. 1. lib. 4. cap. 20.

B. Terefia, Alfonsi Regis Legionensis vi-
dua, & monialis in monasterio Lorbanensi:
de qua Duardus Galbanus in vita Regis San-
ctij, & Brito lib. 6. cap. 21. & seq.

B. Terefia, Regina Aragoniæ, fundatrix
& monialis cœnobij nostræ Domine de
Gratia, in vrbe Valentia: vbi hodieque cor-
pus eius incorruptum adseruari tradunt. vi-
de Garibaium lib. 3. cap. 6. Martinum Vicia-
nam in Chronico Valentia, & Ioannem Al-
uarum de Origine monast. Ord. Cist. in Ara-
gonia.

B. Thomas, Prior Boni fontis de Taresca:
de quo Ioannes Abbas, & Rusca.

B. Thomas, monachus Dunensis & martyr:
de quo vide Trophæa Ecclesiæ Anglicanæ
in æs incisa, & Montaluum tom. 1. lib. 2. cap.
37.

B. Tor-

B. Torphimus Episcopus Hamariæ in Noruegia, exul aliquamdiu vixit, & obiit in monasterio Thofano, ord. Cist. apud Brugas, Flandriæ olim emporium. Vide Acolanum in Natalibus SS. Belgij.

B. Vidalis, seu Vitalis in monasterio S. Sulpitij: de quo Cæsarius lib. 7.

B. Vitalis, Abbas primus Sauvigniæ, nisi fallor, in d. Abrincantési, an. 1178. floruit: cuius vitam scripsit Stephanus Episcopus Redonensis. Vide Robertum Montensem in Chronico ad dictum annum.

B. Vlricus, natione Coloniensis, monachus Villariensis, dum Missam celebraret, super caput eius globus igneus apparuit. Cæsarius libro 6. cap. 31.

B. VValenus Abbas Meuroffensis, in Anglia, obiit anno 1160. tertio nonas Augusti. 2. Aug. Vita eius exstat m. s. in Rubra Valle, tom. 3. Antonij Gentij.

B. VValterus siue Gualterus Birbacensis, monachus Hemmenrodensis, miraculis post mortem clarus: vt Cæsarius lib. 4. c. 54. & lib. 7. cap. 39. testatur.

V. VValterus Traiectensis, Abbas X. Villariensis, prophetiæ spiritu clarus, & orationi deditissimus.

B. VVericus Prior Alnæ in d. Leodiensi, cū socio Nouitio anonymo, ibidem quiescit.

De his plura qui volet, Ioannem Dassigni-

um ex monacho Camberonensi nunc Abbatem Nifellensem consulat in Vitis Sanctorum ac Beatorum Ord. Cisterciensis, quas Gallico sermone conscripsit, & Montibus Hannoniae an. 1603. typis edendas curauit. Consulat item *Exordium Cisterciense*, seu librum manuscriptum *de Origine & viris illustribus Ord. Cisterciensis*, qui varijs in Bibliothecis exstat. Illius auctor fuit (quantum ex ultimo capite libri 6. colligere potui) primum monachus in Clara-Valle, post alicubi Abbas, & floruit circa an. 1180. aut circiter, paulò post tempora S. Bernardi. Dicit enim citato loco *vidisse, ac cognouisse se in Clara-valle non paucos seniores ex discipulis S. Bernardi, morum grauitate, religionis integritate, & prudentia, & simplicitate reuerendos, in his beatae memoriae D. Gerardum Priorem, D. Gaufridum eiusdem Sancti viri Notarium plurimumq; ab eo dilectum D. Hugonem de Monte felice, D. Petrum Catalaunensem, & alios tam monachos quàm conuersos.*

Miror sanè librum hunc à nemine hactenus luce publica donatum fuisse: quod ut ex Ord. Cisterciensi quispiam præstet, eiusdem honori ac gloriae augendae, hortor & rogo. Ego manuscripto exemplari pergamenico, in libros seu distinctiones sex diuiso, usus sum, quod exstat in Abbatia S. Bernardi apud Antuerpiam ad Scaldim.

CAPVT XVI.

*De B. Petro à Castro nouo, martyre primo-
que Inquisitore hereticæ prauitatis,
& de B. Othone Episcopo Fri-
singensi.*

P. Petrus de Castro nouo. monachus ordinis
Cisterciensis, in cœnobio Fontis frigidi,
in Francia, & d. Bellouacensi, fuit primus hæ-
reticæ prauitatis Inquisitor, ab Innocentio
III. Papa constitutus. Testatur id Ludouicus
Paramus lib. 2. De Origine Inquisitionis c. 1.
*Sanctissima (ait) Inquisitionis officium eo tempore
sumpsit exordium, quo impijs erroribus & blasphem-
nijs execrabilibus Albigensum Comitatus Tolesanus
infectus & penè extinctus erat. Tunc enim
gloriosus Deus in Innocentio III. summo Pontifice
eam mentem iniicit, vt Petrum de Castro nouo. mo-
nachum, virtutis & sanctitatis gloria florentem,
crearet Legatum, & ad illam prouinciam ad Chri-
stum Saluatorem nostrum reducendum mitte-
ret.*

Fuit autem dictus Petrus de Castro nouo
à Summo Pontifice constitutus Inquisitor,
antequam Ordo Prædicatorum per S.
Dominicum esset fundatus : vtpote qui

Z. 3

ante

ante duodecim istos Abbates Ordinis Cisterciensis (de quibus paullo post agam) Legatione Apostolica contra Albigenfes functus fuerit: vt tradunt Vincentius Bellouacensis in Speculo historiali lib. 29. cap. 93. Theodoricus Apoldianus in vita S. Dominici apud Surium, Antoninus in Summa part. 3. tit. 19. cap. 1. & alij.

Fuit verò non solum primus Inquisitor, sed & primus eo nomine martyr, vtpote qui sacræ Inquisitionis officium primus suo sanguine consecrauit iussu Raimundi Comitis Tolosani (qui Albigenfium fautor erat) crudeliter cæsus. Id disertè Vincentius Bellouacensis loco citato his verbis testatur: *Petrus de Castro nouo, Domini Papæ Legatus à Comite Tolosano, quem propter hereticorum defensionem excommunicauerat, occiditur.* Idem tradunt Antoninus loco citato, Martinus Polonus in Chronico, Ludouicus Paramus, & alij.

Ceterum non vno loco Innocentius III. affirmat dictum Petrum fuisse monachum Fontis Frigidi, adeoque ordinis Cisterciensis puta, Cap. *Per inquisitionem de Electione & Electionis potestate*: Cap. *Per litteras de supplèda negligentia Prelatorum*: Cap. *Cum dilecti, de Accusationibus.*

Est autem monasterium Fontis Frigidi in Francia, & d. Bellouacensi situm, & anno 1140. per Valerianum Vrsicampi Abbatem, ac S. Bernardi discipulum, primitus fundatum.

tum: vt tradit Robertus Abbas Montis S. Michaelis in Supplemento ad Sigeberti Chronicon.

Ex quo quidē loco annis tredecim postea, hoc est, anno Christi 1153. monachi Ord. Cisterciensis prodierunt, qui *Populetum* in Catalonia cœnobium longè celeberrimum condiderunt, Raimundo Berengario Barcinonensi Comite dotem suppeditante: vt ex illius monasterij archiujs tradunt Martinus Viciana in Chronicis Valentiaë libro 3. & Ioannes Aluarus lib. de Monasterijs ord. Cisterciensis in Aragonia. Ceterum ex eodem, vt arbitror, monasterio Fôtis Frigidi prodijt Iacobus Fornerius, pòst Benedictus XII. Papa.

Porrò ex hac vita sublato B. Petro de Castro nouo, *Summus Pontifex duodecim misit Abbates, ex D. Bernardi familia, eximia virtute & præclara doctrina ornatissimos, vt in hereticorum pagos excurrerent*: vt cit. lib. Ludouicus Paramus loquitur. His duodecim Abbatibus postea socios sese adiunxerunt B. Didacus Oxomensis Episcopus, & S. Dominicus Canonicus tunc Oxomensis, pòst Ord. Prædicatorum parens ac conditor.

Fuit autem totius huius, aduersus Albigenses, sacraë expeditionis ac legationis caput, Abbas Cisterciensis, cognomento *Arnoldus*, vt tradit idem Paramus. Adeò quidem, vt ipse etiam sanctus *Dominicus* à

dicto Abbate suam acceperit tunc temporis
 commissionem. Constat id ex Formula Ab-
 solutionis per ipsum dari solita, quam Para-
 mus lib. cit. cap. 2. recitat: *Vniuersis Christi-
 fidelibus presentes litteras inspecturis, frater Domi-
 nicus, Oxomensis Canonicus, Prædicator minimus,
 salutem in Christo. Auctoritate Domini Abbatis Ci-
 sterciensis, Apostolicæ Sedis Legati, qui hoc nobis in-
 iunxit officium, reconciliauimus presentium labo-
 rem, &c. Hæc omnia diligenter obseruet, donec al-
 lias super his Dominus Legatus suam nobis expri-
 mat voluntatem, &c.*

Hæc visum fuit paullo latius deducere,
 vt contra vulgi opinionem ostenderemus, nõ
 Dominicanis, sed Cisterciensibus primùm in-
 stitutæ aduersus hæreses Inquisitionis officium
 deberi acceptum.

Quod attinet ad B. Didacum Oxomensem
 Episcopum, fuit & is postea Cisterciense in-
 stitutum amplexus: vt præter alios Theodo-
 ricus Apoldianus testatur: *Reuertens Cisterci-
 ense cœnobium inuisit: vbi multorum seruorum Dei
 sancta conuersatione & religionis sublimitate ille-
 ctus, habitum monasticum accepit, atque inde me-
 nachos aliquot secum adduxit, è quibus disceret
 mores illius instituti, & ordinis disciplinam. Plu-*

ra de his qui volet, Angelum Manri-
 cum consulat in Laurea Euangeli-

ca Salmanticæ an. 1610.

Hispanicè edi-
 ta.

*De B. Othone Frisingensi Episcopo, an-
tea monacho Morimundensi,
Ord. Cisterciensis.*

OTho filius S. Leopoldi, Marchionis Austriae, vir doctus & pius, factus est primus Praepositus Neoburgi in Austria, quod monasterium S. *Leopoldus* pater eius fundarat. Inde studiorum causa Parisios profectus, ingressus est Morimundense coenobium, cum 16. Sodalibus; ubi facta professione, euocatus est Frisingam ad Episcopatum anno 1138. Ita vetus Austriae chronicon habet. Ioannes Cuspinianus in Austria, in vita S. Leopoldi, dicit Ottonem se ad Concilium seu Capitulum Cisterciense, quod Morimundi agebatur, contulisse, ibi morbo & senectate oppressum sanctissime ac religiosissime obiisse, ibique sepultum anno 1158. Paulo post discessum Ottonis, Frisinga cum sede Cathedrali, omnibus templis & ornamentis, incendio gravissimo perijt. Hic Otto non tam instaurator quam fundator Ecclesiae Frisingensis existit. Bona enim distracta recuperavit, collapsa palatia & aedificia restituit, disciplinam monasticam in usum reuocavit. Hic ipse Otto, ope fratris sui Henrici Ducis Bavariae, monasterium *Scheftlarn*, per Hungaros vastatum, instauravit, & in locum Benedictinorum

Præmonstratēses substituit an. Domini 1140.
Pariter de nouo instituit monasterium *Nonn
Cellæ*, prope Frisingam, pro eodem ordine
Præmonstratensi, nec non *Schliersense* Colle-
gium Canonorum. Eiusdem Othonis con-
silio sopita est grauis illa contentio super Du-
catu Bauariæ, inter fratrem Ottonis, Henrici
Marchionem Austriæ, & Henricum Leonem,
Saxonix Ducem per Fridericum I. Romano-
rum Imperatorem in comitijs Ratisponen-
sibus. Austria Ducatus titulo donata est, cum
accessione prouinciæ supra *A Nassum*; Bauaria
verò Leoni est adiudicata: exstatque diploma
à Frederico Imp. anno 1156. Ratisbonæ signa-
tum, apud Hundium in Metropoli
Salisburgensi; ex quo ista de-
sumpsimus.

* * *
* *

CA-

CAPVT XVII.

*Calendarium Sanctorum ac Beatorum,
maxime illustrium, ex ord. Cister-
ciensi, mensium ac dierum
serie digestum.*

IANVARIVS.

- V. Theobaldus XXVI. Abbas Cisterci- 2.
ensis.
- B. Didacus Episcopus Vxamenfis. 6.
- B. Torphimus Episcopus Noruegiæ. 8.
- S. Guilielmus Archiepiscopus Bituricen- 10.
fis.
- B. Aelredus Abbas Rieuallis in Anglia 12.
obiit.
- S. Bernardus, Abbas Claræ-Vallis per A- 18.
lexandrum III. canonizatur an. 1165.
- B. Hugo Episcopus Autissiodorensis. 21.
- S. Arbericus II. Abbas Cisterciensis. 26.
- V. Carolus VIII. Abbas Villariensis. 28.

FEBRVARIVS.

- B. Christianus monachus Hemmenroden- 4.
fis.
- B. Niuardus frater S. Bernardi. 7.

S. Gui-

10. S. Guilielmus, Dux Aquitaniæ, per S. Bernardum conuersus.
 11. B. Humbertus I. Abbas Igniacensis.
 13. B. Stephanus Card. & Episcopus Prænesti-
 nus.
 19. B. Bonifacius Episcopus Laufanensis.
 24. B. Desiderius, Laicus in Clara-Valle.
 28. Passio multorum martyrum, Calatraua à
 Saracenis occisorum.

MARTIVS.

1. B. Dauid monachus Hemmenrodenfis.
 6. V. Pontius Episcopus Claromontanus.
 11. B. Mamertus, frater S. Dominici & Abbas
 Cumiela.
 13. B. Sanctia Regina.
 14. B. Petrus à Castro Nouo, primus hæreticæ
 prauitatis inquisitor, & martyr.
 18. B. Christianus Abbas Melli fontis.
 19. B. Aletha, mater S. Bernardi, transfertur ad
 Claram Vallem.
 B. Abundus Villariensis.
 21. S. Robertus, Abbas & fundator Ord. Ci-
 sterciensis, an. 1108. Molismi in Domino ob-
 dormit hoc die, qui facer est S. benedicto.
 26. B. Petrus Marginetus, monachus & eremi-
 ta in Populeto.
 28. S. Stephanus III. Abbas Cisterciensis an.
 1134. obiit.
 31. B. Gosuinus Abbas V. Cisterciensis.

APRIL

APRILIS.

- B. Aletha, mater S. Bernardi. 4.
 B. Iuliana Cornelienfis. 5.
 V. Andreas, frater S. Bernardi, monachus
 Clareuallenfis.
 B. Guilielmus Marchio. 9.
 B. Eschillus Archiepiscopus in Dania. 10.
 B. Ida Louanienfis. 13.
 S. Stephanus, Abbas III. Cisterciensfis San- 17.
 ctorum numero adscribitur.
 B. Hildegundis, virgo, sub veste monachi, 20.
 Sconaugiæ.
 B. Gerardus monachus. 23.
 S. Franca Abbatissa. 25.
 S. Robertus, primus Abbas & fundator 29.
 Ord. cisterciensfis, hoc die celebratur iuxta
 Martyrologium Romanum.
 S. Hugo Abbas Bonæ Vallis.

MAIUS.

- B. Mafalda Regina. 1.
 B. Alexander Princeps Scotiæ. 3.
 B. Catharina virgo. 4.
 S. Martinus Episcopus Seguntinus, in ta- 5.
 bulis Martyrologij Romani vocatur S. Sacer-
 dos.
 S. Petrus Archiepiscopus Tarentasiensfis. 8.
 B. Gui-

11. B. Guido, frater S. Bernardi, moritur Pontiniaci.
14. B. Petrus, Monoculus, Abbas Claræ Vallis.
15. D. Robertus VI. Abbas Claræ Vallis.
16. S. Bernardus eremita.
20. B. Guido, Card. & Episcopus Albanensis obiit.
B. Fastradus Abbas VII. Cisterciensis.
26. V. Benedictus XII. Papa moritur Auenione an. 1342.

IV N I V S.

2. Copriunicenses monachi Sendomiriæ in Polonia martyrio à Tartaris coronantur.
6. B. Gundifalvus Abbas Aceueri.
7. S. Robertus Abbas Noui monasterij in Anglia.
11. B. Aleidis Scarenbecana.
B. Aleida monialis.
13. B. Gerardus, frater S. Bernardi, Cellarius in Clara Valle.
16. S. Lutgardis, monialis in Aquiria.
17. B. Ferdinandus Magister ordinis Auifij.
B. Terefia Regina.
18. S. Elifabetha Sconaugiensis.
24. B. Ioannes Episcopus Valentinus.
30. B. Arnulfus Cornilautius.

IVLIVS.

- S. Theobaldus Abbas Vallis Cernaia. 1.
 B. Robertus, Conuersus in Clara Valle. 7.
 Eodem die eleuatio corporis S. Thomæ Can-
 tuariensis.
 B. Henricus Card. & Episcopus Albanen- 14.
 fis.
 B. Tereſia, Regina Aragoniæ, & monialis
 in Zaydia Valentia obijt.
 B. Daniel Abbas apud Venetos. 21.
 Inuentio corporis S. Bernardi Alcirani 23.
 martyr, apud Valentiam.
 B. Chriſtina Mirabilis. 24.
 V. Guicardus Archiepiſcopus Lugdu- 28.
 nenſis.
 V. Guido XVI. Abbas Cifterciensis, poſt 30.
 Archiepiſcopus Remenſis, obijt.
 V. Arnaldus XVIII. Abbas Cifterciensis 31.
 obijt.

AVGVSTVS.

- B. Petrus primus Abbas inſtituti Cifterci- 1.
 enſis in Morerola.
 B. Vallenus Abbas. 2.
 B. Beatrix Prioriſſa in Nazareth. 3.
 B. Dominicus Abbas Alcobatiæ. 4.
 B. Geſelinus monachus Cifterciensis. 6.
 Feſtum Coronæ Spineæ, per S. Hugonem 11.
 Abbatem Bonæ Vallis, in ord. Cifterciensi
 inſtitutum eſt. Qua-

14. Quadraginta monachi, cum suo Abbate, in Hibernia capite plectuntur.
16. Eleuatio corporis S. Hedvvigis.
20. S. Bernardus, Abbas Claræ-Vallis.
S. Bernardus, alius à priore, monachus instituti Cisterciensis, in Candeleda Extremaduræ opido, apud Hispanos, magno populorum concursu honoratur.
B. Gobertus Comes, post monachus Villariensis.
22. B. Humbelina, foror S. Bernardi.
23. S. Bernardus Alciranus martyr.
30. B. Herus siue Erus Abbas Armenteræ.

SEPTEMBER.

3. B. Euphemia monialis in Ouenes.
9. S. Siluanus, monachus Clare-Vallensis per Cœlestinum Papam canonizatur.
12. V. Valeranus primus Abbas Vrficampi.
15. B. Achardus, magister Nouitiorum in Clara-Valle.
16. S. Martinus, ex Abbate Hortensi Episcopus Seguntinus, à quibusdam hoc die colitur.
17. S. Hildegardis, monialis in Germania.
B. Stephanus, Conuersus in Clara-Valle.
19. B. Sophia Abbatissa in Ouenes.
20. B. Amadeus Episcopus Lausanensis.
24. V. Arnoldus Archiepiscopus Narbonensis, antea Cisterciensis Abbas XVII. obiit.
B. Maria Vela, monialis in Hispania.

Venerabilis Conradus, Abbas, post Card. 30.
& Episcopus Portuensis.

OCTOBER.

- B. Vricus monachus Villariensis. 1.
 B. Herueius Abbas Vrficampi. 4.
 V. Balduinus, Card. & Archiepiscopus Pi- 6.
 fanus.
 S. Martinus Abbas Vallis Paradisi. 7.
 B. Beatrix de Silua, monialium Concepti- 8.
 onis B. Mariæ apud Hispanos institutrix, o-
 bijt.
 B. Gerardus Abbas in Sueuia. 9.
 B. Gerbrandus, primus Abbas Floricampi. 13.
 Eodem die Dedicatio Clareuallensis Eccle-
 siæ.
 S. Heduuigis Ducissa. 15.
 B. Gertrudis, filia S. Heduuigis.
 V. Balduinus, Episcopus Vigorniensis in 16.
 Anglia.
 Dedicatio Ecclesiæ Cisterciensis. 17.
 B. Bertoldus, Apostolus Liunioniæ. 21.
 V. Ruandus Episcopus Venetensis. 22.
 S. Bernardus Episcopus Vicensis. 26.
 B. Ida Niuellensis. 29.
 B. Ioannes, cognomento Panaqua, Con-
 uersus & eremita in cœnobio Sacrorû Mœ-
 nium.
 B. Gerardus de Farfa, monachus in Clara 30.
 Valle.

A a

NO-

NOVEMBER.

1. B. Espinela, virgo & monialis in Arouca.
2. B. Gilbertus Abbas VIII. Cisterciensis.
3. S. Malachias Episcopus.
6. B. Simon, Conuersus Alnç in diœcesi Leodiensi, obiit.
11. V. Gaufridus, ex monacho Clare-Vallenti Episcopus Soranus.
16. S. Edmundus, Archiepiscopus Cantuariensis.
21. V. Gelasius, Abbas Boylensis, an. 1582. in Hibernia martyr.
24. Translatio S. Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis, ad Pontiniacum.

DECEMBER.

3. S. Galganus eremita.
4. B. Christianus, Episcopus & Apostolus Luuatiæ.
7. B. Gerardus, VI. Abbas Clareuallensis & martyr.
9. Iacobus, cognomento Fortunatus, Aragoniæ Rex, fit monachus in Populeto anno 1275.
10. B. Florentius, primus Abbas instituti Cisterciensis in Caraceto.

B. Ida

- B. Ida Niuellensis. 11.
 B. Guericus Abbas Igniacensis & Do- 12.
 tor.
 V. Humbertus, Comes Sabaudiaë. 17.
 V. Iacobus Fornerius, ex Abbate Fontis 20.
 Frigidi fit Papa Benedictus XII.
 B. Ioannes Zirita, Abbas Taroucanus, & 23.
 fundator ordinis Equitum Auliorum in Lu-
 sitania.
 S. Thomas, Archiepiscopus Cantuarien- 29.
 sis, monachus in Pontiniaco, & martyr.
 B. Richardus monachus Aduertensis in 30.
 Frisia.

CAPVT XVIII.

*De Sanctis familie Præmonstra-
tensis.*

TRes omnino sunt, quod equidem sciam,
 ex ordine Præmonstratensi, qui vt San-
 cti officio Ecclesiastico coluntur, S. *Norber-*
bertus, S. *Gilbertus*, & S. *Gerlacus*.

S. *Norbertus* ordinis Præmonstratensis cõ-
 ditor, & post Archiepiscopus Magdeburgen-
 sis, an. 1134. Magdeburgi in Domino obdor-
 miuit, à Gregorio XIII. an. 1582. Diuis ad-
 scriptus. Illius diploma exstat in Chronico
 nostro Præmonstratensi, ad annũ prædictũ.

S. *Gilbertus* Abbas, ex potente mi-
 lite sæculi humillimus miles Christi,

eleemosynarum, abstinentiæ, paupertatis admirandus exemplis, anno 1152. migravit ad Dominum. Sepultus est autem in monasterio diœcesis Claromontensis, non procul à *Scola Aruerniæ vico*, ad quem locum *pij laboris instantia eo ipso anno Præmonstratensium ordinem adduxerat*: cuius magnitudinem meritorum magnitudo miraculorum declarat: vt Robertus Sancti Mariani apud Autissiodorum, ordinis Præmonstratensis Canonicus, in suo Chronico, Trevis anno 1609. edito, loquitur. Quiescit autem hodieque in prædicto cœnobio, quod nunc *Sancti Gilberti* dicitur, & colitur ibidem officio Ecclesiastico, & alibi fortasse in diœcesi Claromontana. Est autem Sancti Gilberti nomen apud Aruernos celebre, multisque familiare: ex qua gente nostro ævo floruit *Gilbertus Genebrardus*, Theologus, & Chronographus toto orbe notissimus.

S. *Gerlacus*, eremita ordinis Præmonstratensis, quiescit in illustri sui nominis monialium cœnobio, in diœcesi Ruremundensi, secundo lapide à Traiecto Mosæ sito. Festum eius duplex celebratur feria secunda ante diem Pentecostes ibidem, & ab Ecclesia Cathedrali Ruremundensi in Geldria, Germaniæ inferioris prouincia: quo die tres istæ lectiones sacræ de ipso recitantur.

Ger-

Gerlacus nobili stemmate in Falckenburgensi prouincia natus, primum ad militiam animum adiecit, & Tribunus equitum factus, cum illorum more militum, qui castra sequuntur, vitam institueret, ex inopinata sua coniugis morte consternatus, abiecto militia cingulo, cilicio & lorica supra nudum corpus indutus, pedibus nudis Romam profectus, apud Pontificem Maximum Eugenium III. deposita peccatorum sarcina, ex eius prescripto Hierosolymam profectus, & in xenodochium pauperum, ut poenitentiam ageret, susceptus, totum illic septennium, in porcorum aliorumque animalium cura, exegit. Quo expleto poenitentiae tempore, Romam rediens, ut quae de vini & carniuum perpetua abstinentia, deque usu loricae, & cilicij aliisque pietatis exercitamentis Deo vouerat, in solitudine viuens redderet, in Falckenburgensem suam se denuo prouinciam, annuente Pontifice, recepit; ubi veterinosam, & raram crassitudinis quercum ad radices excavari, & magnam vim lapidum in eam inferri, & ex straminibus contextam storemque imponi iussit: ibique cilicio & lorica, sub candido Praemonstratensi habitu, nocte dieque indutus, totis quattuordecim annis, hoc est, usque ad extremum vitae suae diem, austeram agens vitam, perseverauit.

Cibus ei fuit ex hordeo cineribus mixto, potus aqua frigida, è fonte seu puteo vicino, in hodiernum usque diem, ob Beati Gerlaci memoriam, celebri. Venientes ad se pauperes & peregrinos honestè & liberaliter tractabat, de suo interim

rigore nihil vnquam remittens. Quamdiu corpore
 valuit, omni die ad S. Seruatij honorandas reliqui-
 as summo mane, sesquihora sat difficili & mole-
 sto itinere, Traiectum Mosæ, Sabbatinis verò die-
 bus ad memoriam Deiparæ Virginis Aquisgranî,
 nudis semper pedibus incedens, peregrinabatur, do-
 nec per ætatem, & alterius pedis impedimentum,
 redditus impotentior, a sella vti cogeretur. Postea
 verò æmulorum quorundam maleuolentia, succisa
 quercu, duas alias angustissimas cellas construi fe-
 cit, quarum alteram suis vsibus & habitationi, al-
 teram diuinis officiis, Episcopi sui venia, destina-
 bat. Qui ad illum visendum subinde accedebant,
 tum sacerdotes, tum laici, eos vel ad virtutem pie-
 tatemque erudiebat, vel si erat improba illorum
 vita, acriter redarguebat. Non pauci quoque se illi
 roudendos offerebant, inter quos vnus fuit, cuius
 semel detonsi pili numquam amplius excreue-
 runt.

In Dominica, quæ Passionis dicitur, cum sibi è
 puteo supra nominato, ad sitim Leuandam, semel
 iterumque aquam hauriri iussisset, eaque in vinum
 vtraque vice fuisset conuersa, ipsemet ad puteum
 concessit, & hausta iterum aqua, tertio est in vi-
 num mutata. Morte imminente, cum nullus ad ma-
 num esset sacerdos, qui extrema illi administraret
 Sacramenta, accessit diuina dispositione, specie
 venerandi senis S. Seruatius, niuea amictus stola,
 (quem in vita semper coluerat Gerlacus) à quo Sa-
 cramentis omnibus ritu Catholico munitus, pridie
 Theophaniæ in Domino obdormiuit, & in ligno
 suo

suo sacello theca pariter lignea, vti voluerat, inclusus, in profundissimam illic immissus est foueam. Sed Deus non diu inglorium esse permisit: mox enim diuinitus patefacta fouea, corpus sancti Viri, vna cum cruce Hierosolymitana, & cilicij parte (qua in hunc vsque diem conspiciuntur, & in pretio habentur) sursum e fouea leuatum, innumeris confestim claruit miraculis. Festiuitas verò, propter Epiphania celebritatem, in secundam feriam, qua sacratissimum Pentecostes diem antecedit, translata est; quo tempore, qui hominum malitia antea obstructus latuerat, miraculosus puteus, anno no-

An. 1599

Henrico Cūquō Ruremundensi Episcopo iubente, repertus est: ossa quoque cum sancti viri memoria leuata, & ipse puteus miraculis denuò cepit clarescere. Sic ferè legitur in officijs proprijs diocesis Ruremundanae, qua dictus Episcopus Cūquius concinnauit, & Colonia an.

1604. typis edenda cura-

nit.

88(*)*)88

Aa 4

GA-

CAPVT XIX.

De Beatis ex Ordine Præmonstratensi.

Venerabilis Adrianus Hiluaribecanus, cœnobij Middelburgensis in Zelandia Canonicus, anno 1572. Brillæ, pro Christo, laqueo suspensus est: & locum habet inter martyres Gorcomianos, quorum historiam passionis scripsit Guilielmus Estius, Doctor Theologus & Cancellarius Duacensis.

B. Arnoldus è Sualma, Pastor & Canonicus Niniuensis obiit an. 1221.

B. Didacus, frater Conuersus, vt vocant, natione Hispanus, in monasterio S. Leonardi, haut procul ab Alba, regni Castellæ opido: vbi hodieque corpus ipsius adseruatur, in dicto S. Leonardi cœnobio, quod nũc possidet monachi Hieronymiani.

B. Dominicus, primus Abbas monasterij Vitis B. Mariæ, in d. Vxamensi, fuit frater Alfonsi VII. Castellæ Regis, (quem Imperatorem nuncupant) illius loci fundatoris. Floruit an. 1168. & obiit non sine opinione sanctitatis.

V. Elco Liaucama, Lidlumenſis in Frisia Abbas XII. pro vindicanda Dei gloria & disciplina monastica instauranda, anno 1332. ab impijs occisus est.

B. E.

B. Elisabetha Arenistia, Horti Conclufi
Abbatiffa, intra muros Herentaliæ, quod est
Brabantia opidum.

B. Euermodus, S. Norberti socius, & ex Præ-
posito primo cœnobij B. Mariæ Magdebur-
genfis Epifcopus fecundus Raceburgenfis, &
Apostolus V Vandalorum, anno 1177. ex hac
vita ad meliorem abiit.

B. Garembertus, cœnobij Montis S. Mar-
tini, in diœcesi Can. eracenti, fundator & pri-
mus Abbas, anno 1132. floruit.

B. Fredericus, Horti Mariani in Frisia
& d. Leouardienfi fundator, & pri-
mus Abbas, anno 1175. in terris viuere de-
fijt.

B. Godefridus, Comes Cappenbergensis
in VVestphalia, Cappenbergensis, Varlaren-
fis & Ilmstadiensis monasteriorum fundator,
spreto sæculo monasticen amplexus, Cappé-
bergæ an. 1126. ad cælos euolauit.

Venerabilis Godefridus Comes Namur-
censis, in Floreffienfi monasterio à se condi-
to Conuerfus seu frater laicus, quiescit ante
altare summum ibidem.

Venerabilis Cundifaluus, frater Alfonfi
VIII. Castellę Regis; an. 1213. in monasterio S.
Michaelis apud Villam maiorem, diœcesis
Burgensis vicum, religiosam vitam profecflus
est.

B. Gertrudis, filia S. Elisabethæ, Landt-
grauia Haffiæ, & Abbatiffa Aldenber-
genfis,

gensis, in diœcesi Treuirensi, obiit anno 1297. ibidem honorificè condita.

B. Hugo, socius S. Norberti, eiusdem in cœnobij & ordinis vniuersi Præmonstratensis regimine successor, floruit an. 1242.

Venerabilis Iacobus Lacopijs, Canonicus cœnobij Middelburgensis in Zelandia, an. 1572. Brilæ, pro fide Catholica Romana, laqueo vitam finijt, cum V. Adriano Hilvaribecano & alijs martyribus Gorcomenſibus.

B. Iacobus, Viconiensis cœnobij, apud Valentianas Hannoniæ opidum, alumnus, ibidem in nouitiatu existēs, animam immaculatam Deo reddidit. Floruit an. 1279.

B. Ioseph, Presbyter & Canonicus Steinfeldiensis monasterij, in diœcesi Coloniensi, eximius Deiparæ cultor an. 1236. claruit.

B. Isfridus, Episcopus tertius Raceburgensis in Germania, obiit anno 1205.

B. Ludolfus, Episcopus nonus Raceburgensis & martyr pro ecclesiæ suæ libertate, floruit anno 1243.

B. Ludouicus, Comes & fundator Abbatia Arensteinianæ, in diœcesi Treuirensi, octavo Kalend. Nouemb. an. 1185. ibidem Conuersus viuere desijt. Vitam eius à cogtaneo scriptam Christophorus Brovverus Societatis Iesu

The

Theologus anno 1616. Moguntia cum Notis publicauit.

B. Macarius ex Rege Armenia Canonici Ordinis Præmonstratensis in Cypro insula, anno 1270. ibidem viuere desijt.

B. Milo, monasterij S. Iudoci in nemore Abbas, in diœcesi Ambianensi, post Episcopus Teruanensis seu Morinensis, an. 1158. ex hac vita decessit.

V. Rabodo, Parcensis monasterij extra muros Louanienses Canonicus.

B. Radigundis seu Vvedigundis, monialis instituti Præmonstratensis, in monasterio S. Michaelis apud Villam maiorem, in regno Castellæ & diœcesi Burgensi floruit, cuius hodieque corpus ibidem est in veneratione: vt per litteras nos monuit R. P. Michael Maldonatus, monasterij S. Norberti Præfectus in vrbe regia Madrito, & ord. Præmonstratensis Procurator generalis in Hispania. Fuit autem isto in loco duplex olim monasterium, vnum virorum, alterum virginum.

B. Radulphus Abbas Viconiësis, pauperum benefactor eximius, obiit an. 1217. nonagenarius.

B. Rainerus, cœnobij S. Mariani apud Autissiodorum, Gallia vrbem, pri-
mus

mus Abbas, an. 1146. hanc vitam cum meliore commutavit.

B. Richardus Anglicus, Canonicus Arensbergensis in Westphalia: de quo Cæsarius dist. 6. cap. 100. & Molanus 30. Dec.

B. Rosnata, Bohemicè Hroznata, ex Principe Bohemiæ, Canonicus ordinis Præmonstratensis, Teplensis & Chotieffoviensis monasteriorum, in diœcesi Pragensi, fundator, martyr occubuit.

B. Siardus, Horti Mariani in Frisia Abbas quintus, annis triginta sex in regimine laudabiliter exactis, an. 1230. ex hac vita ad æternam transijt.

De singulis plura vide in Chronici nostri Præmonstratensis Editione secunda, quæ est auctior.

CAPVT XX.

De Sanctis ac Beatis ex ordine Canonicorum Regularium.

III.

DE primorum sæculorum Sanctis toto orbe notis haut visum hic tractare, sed de illustribus aliquot posterioris ævi hominibus, qui Canonicos inter Regulares floruerunt, aut illud institutum amplexi sunt, quædam subijciam.

De S.

*De S. Maria Ogniacensi, & B. Iacobo Vi-
triano Card. & Episcopo
Aconensi.*

Maria Niuellis Brabantiae opido honestis parentibus orta, ab ineunte aetate futurae sanctitatis prodidit indicia non pauca, inter cetera assidue orationis exercitium: in quo frequenter non somno, sed Angelicis choris sopita pernoctabat. Anno quartodecimo aetatis a parentibus contra voluntatem nuptui tradita, sponsum ita castitatis ac pietatis studio incendit, ut eum deinceps in sui casti propositi & vitae institutione coadiutorem habere meruerit ac socium. Mutuo enim consensu, facultatibus in pauperes erogatis, in vicum opido vicinum sese conferunt, leprosis ministraturi. Tanta in aegros commiseratione afficiebatur, ut apud eos integras quandoque noctes duxerit insomnes.

Vnde & eius merita plerisque corpore, pluribus autem animo male affectis medebantur. Contra blasphemiae autem & desperationis spiritum gratia eminebat singulari. Ut verò orationum eius efficaciam experti sunt homines ad subsidium; ita & daemones ad tormentum. Eorum enim laqueos alijs detegebat, & quos interdum precibus non poterat, addito ieiunio vincebat.

Porro

Porro abstinentia erat admirabili, carniâ & vini abstemia, solas herbas & legumina, rarissimè pisciculos, & maiore anni parte panem & aquam, semel in die circa vesperum eaque parcissimè, ad victum adhibebat. Imò plures dies, vltra naturæ vires, inedia consumebat, postremo atque primo ieiunij die nihil fecius labori apta. Ieiunio autem ad corporis castigationem alia pietatis opera addebat, magis admiranda quàm imitanda, pari charitate, pari vigilantia, pari solitudine & silentio: cuius adeò studiosa fuit, vt eo se illud vel maximè impetrasse diuinitus cognouerit, quòd ad coelû citra purgatorij pœnas migraret.

Lacrymarum dono excelluit, idque alijs impetrauit, prophetiæ insuper & septemplex Spiritus dono illustris. At hominum, qui ad eam confluebant, frequentiam exosa, in *Ogniacum* locum sibi antea ignotum, sed diuinitus ostensum migravit. Trimestre intervalum, vndecim refectionibus ijsque parcissimis, postremum dimensa est: quinquaginta verò & tres vltimos dies solû Christi corpus esuriens cum ceterorum nausea protraxit. Tandem morti proxima, morbo, quo afflicta fuerat, à Domino subleuata, quasi miseriarum gurgite emergens, inter sanctos illos, quibus sana familiaris fuerat, inter virginem Deiparam, cuius monitu sacrum oleum petijt & accepit, inter ipsum

ipsum quoque Christum, qui victoriæ signum ad eius pedes fixit, in cantica erupit, viso pariter, sed fugato communi generis humani hoste, & quasi victoriam canens in Christi adstantis manus cantato *Alleluia*, & gratijs Deo Patri actis, spiritum commendavit & reddidit, ipsa Dominici Præcursoris vigilia, anno salutis supramillesimum ducentesimo ter-
 tiodecimo: ætatis verò circiter tricesimo
 sexto.

An. 1213

Ita legitur in officijs proprijs SS. diœcesis Namurcensis, anno 1619. ibidem editis; iussu Ioannis Dauuini Episcopi Namurcensis.

Ceterum historia vitæ B. Mariæ Ogniacensis libris duobus scripta est à B. *Iacobo Vitriaco* Cardinale & Episcopo Aconensi, qui sanctæ virgini familiarissimus fuit: exstantque apud Surium typis editi. His duobus libris tertium adiecit Canonicus quidam Regularis Cantipratensis, qui manuscriptus Ogniaci existat.

Iacuit autem venerandum corpus B. Mariæ sepultum in templo monasterij Ogniacensis (quod situm est ad Sabim fl. in Gallobrabantia, inter Niuellam & Namurcum opida, pari penè interuallo) vsque ad annum Christi millesimum sexcentessimum octauum, quo *Franciscus Buis-*
seretus tunc Namurcensis Episcopus, post
 Came-

An. 1608

Cameracensis Archiepiscopus, illud è terra leuauit, & capsæ decenter ornatae inclusit, adstantibus *Floressiæ* & *S. Foillani* Abbatibus, ex ordine Præmonstratensi.

An. 1192

Dicti monasterij fundamenta circa annu Domini 1192. locauit *Aegidius à VValecuria*, eiusdem fundator ac primus Antistes. Templum consecrauit *B. Iacobus Vitriacus*, Episcopus Aconensis, illius olim loci alumnus; vt in vita *B. Mariæ Ogniacensis* lib. 3. narratur. Historiam dicti monasterij Ogniacensis scripsit *Franciscus Moschus*, Niuellensis, Canonicus Seclinienfis, Duaci anno 1598. editam.

Vita *B. Iacobi Vitriaci* ab *Andrea Hoie* Eloquentiæ apud Duacenses Professore scripta est, & edita ibidem cum *Vitriaci* historia Orientali & Occidentali.

*De S. Guilielmo Abbate Eschilensi
in Dania.*

6. Apr.

S Guilielmus primus Abbas fuit cœnobij Canonorum Regularium, siti in *Eschilensi* insula, & diœcesi *Roschildensi* apud *Danos*, ad id munus *Parisijs* euocatus ex *S. Genoueuæ* monasterio. Obijt autem anno 1224. Romano Martyrologio ad diem sextum Aprilis adscriptus. Vita eius exstat apud *Surium*

tom.2.

*De V. Ioanne Rusbro-
quio.*

Secundo ferè lapide à Bruxella, Belgarum vrbe regia, sita est *Viridis Vallis*, Canonico- rum regularium cœnobium illustre. Hu- ius loci primus Prior ac veluti fundator fuit Venerabilis *Ioannes Rusbroquius*, cuius scripta ascetica piorum manibus teruntur. Obijt autem plenus bonorum operum postridie Kalen. Decembris: visiturque etiamnum tu- mulus eius ibidem.

De Venerabili Thoma Kempensi. 25. Iulij.

In diœcesi Dauentriensi, apud Germanos Inferiores, præclarum olim fuit cœno- bium nomine *VVindeshemium*, à quo Con- gregatio seu Capitulum *VVindeshemense*, Canonico- rum regularium, nomen accepit, octoginta amplius per Germaniam Superio- rem atque Inferiorem monasteria comple- ctens.

Inter alia celebre fuit cœnobium *Montis S. Agnetis*, apud Suollam d. Dauentriensis opidum, anno 1398. fundatum, cuius primus Prior fuit *Thomas à Kempis*. Quantæ pieta- tis ac deuotionis iste vir fuerit, loquitur

Bb

eius

eius de Imitatione Christi libellus (vt de alijs scriptis nihil dicam) quem plerisque nostris ac superioris sæculi viris sanctissimis, S. *Carolo Borromeo*, B. *Ignatio Loiola*, B. *Philippo Nerio*, alijsque per familiarem fuisse constat.

Ceterum Thomas natus est Kempis, opido modico diœcesis Coloniensis: unde cognomen ei quoque adhæsit. Obijt anno ætatis suæ nonagesimo secundo partæ per Christum salutis millesimo quadringentesimo septuagesimo primo, die 25. Iulij. Vitæ eius scripsere Ioannes Buschius Synchronus, Iudocus Badius, & Heribertus Rosvveidus, quos consule sub finem dicti libelli de Imitatione Christi typis Plantinianis editi.

Idem Buschius scripsit librum de Origine monasterij VVindesimensis, & alterum De viris Illustribus Capituli VVindesimensis, quos, vt spero, breui idem Rosvveidus luce publica donabit.

VVindesimense porrò monasterium à Calvinistis excisum iacet: durat tamen hodieque Capitulum VVindesimense, cuius supremus Antistes nunc residet Coloniæ in monasterio Corporis Christi.

De beatis aliquot martyribus, ac presbyteris, ex Ord. Canonicorum regularium, Brilæ anno 1572. à Calvinistis laqueo

laqueo suspensis , vide Historiam Martyrum Gorcomiensium , à Guilielmo Eftio Cancellario Duacensi editam.

CAPVT XXI.

De ordine monachorum Charitatis

B. Mariæ, sub regula S.

Augustini militan-

tium.

H Vitis ordinis caput est monasterium *Boucheraumontanum*, in diœcesi Catalaunensi, secundo lapide à Iainvilla opido situm. Quod quidem monasterium seu Hospitale, titulo Charitatis B. Mariæ in gratiam infirmorum ac pauperum, *Guido Iainvillanus*, miles & Dominus burgi S. Georgij suo in fundo construxit atque dotauit, Bonifacio VIII. Papa primùm, pòst Clemente sexto anno Christi 1347. approbantibus.

Est autem Iainvilla opidum in Campania regni Galliæ prouincia situm , Principatus titulo nobile, spectatque ad gentem hodie Lotharingicam seu Guisiam.

Catalogus monasteriorum Ord. Charitatis B. Mariæ.

Domus Boucheraumontana S. Ludouici, in diœcesi Catalaunensi.

B b 2

Do-

Domus Billetarum, in vrbe Parisien-
fi.

Domus S. Ludouici, in d. Siluaneften-
fi.

Domus Baiocensis, in suburbijs sita, & dice-
cesi eadem.

Domus S. Trinitatis de Harofloto, in d.
Rotomagenfi.

Domus S. Laurentij, in Flandria, & d.
Iprenfi.

Domus S. Nicolai de Bassis Lobijs, in d. Se-
nonenfi.

Domus S. Acharij, in Flandria & d. Ipre-
fi.

Domus S. Ioannis Furnensis, in Flan-
dria.

Domus S. Ludouici de Columna, in d.
Vesontionenfi apud Burgundos.

Domus S. Ludouici de Montenot, in d.
eadem.

Domus S. Ludouici & S. Agnetis.

Domus S. Thomæ martyris, in d. Roto-
magenfi.

Prioratus S. Germani, in d. eadem.

Prioratus S. Saluatoris, in d. Parisien-
fi.

Prioratus S. Mariæ de Veteri Vreio, in d.
Sagiensi.

Ceterum Parisiense monasterium seu Ca-
pellam, quæ Miraculorum nomine nuncu-
pata est, *Rainerus Flamingus*, ciuis Parisiensis,
anno

anno Domini millesimo ducentesimo nona- Anno
 gesimo quarto ædificandam curauit, eo ipso 1294.
 in loco, quo Iudæus quidam perfidus Hosti- Anno
 am sacram, quadriennio antea cultro trans- 1290.
 fixerat, sanguine mox miraculosè ex eadem
 fluente. Idem Flamingus deinde dictam Ca-
 pellam, procurante *Guidone de Iamvilla*, Fra-
 tribus Charitatis B. Mariæ, Catalaunensis di-
 cæcesis, adtribuit. *Philippus* autem Francorum
 Rex, cognomento Pulcher, domo quadam,
 prædictæ Capellæ vicina, anno millesimo du-
 centesimo nonagesimo nono, locum illum
 auxit. Sic fere legitur in lectionibus sacris,
 per Billetenses monachos quotannis Domi-
 nica in Albis recitari solitis.

Sacra porrò ac miraculosa Hostia in basi-
 lica parochiali S. Ioannis in Grauia Lutetiæ
 est collocata. Quo factum est, vt temporibus
Caroli Pulchri Galliæ Regis dicta basilica
 multitudinem populi confluentis non capi-
 ens, debuerit ampliari. *Confluebant autem eò,*
ob venerationem Sacrae Eucharistiæ, in qua Domi-
nus noster Iesus Christus, sua ineffabili pietate &
mira potentia, ad nostræ fidei firmitatem, tantum
miraculum palàm monstrare dignatus est, quod
dum perfidus Iudæus eam gladio, clauo, & alio
cuspide trāsfigere & laniare, igneque & aqua fer-
uentibus, ac modis nefandis alijs varijs & perfidis,
consumere damnabiliter moliretur, non valuit; sed
sanguis sacratissimus mirè fluxit ex sacra Hostia,
viva carne & vero Corpore Christi, quod in eadem

390 ORIG. MONAS. LIB. V. CAP. XXI.
requiescit ecclesia: ut in suo diplomate anno
1326. idem Carolus Rex loquitur.

Culter porrò, quo Iudæus tam immane
facinus patrauit, in dicto Billetarum cenobio
hodieque feruatur. Ibidem conditus
iacet *Papirius Massonus*, quem nos olim, ut &
fratrem eius *Ioannem Massonum*, Canonicum
Baiocensem familiariter nouimus. Obijt Pa-
pirius Annalium Gallix scriptor anno
Christi millesimo sexcente-
simo vndecimo, ætatis
sexagesimo se-
xto.

F I N I S.

LAV.